

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 683

vineri 23 noiembrie 1962

8 pagini 25 bani

În primul rînd, lecția

Nivelul la învățatură al elevilor constituie preocuparea de căpetenie a colectivelor didactice, deoarece în ei se reflectă cel mai bine calitatea muncii învățătorilor și profesorilor, a diriginților și directorilor. În orice școală ai intra, este evidentă această preocupare: consiliile pedagogice și comisiile metodice își sporesc, cu fiecare etapă a școlii, eforturile pentru găsirea și aplicarea celor mai bune metode de lucru, cadrele didactice încearcă zi de zi să se întrecă pe ele însele pentru realizarea unor lecții tot mai bune.

În ansamblul strădaniilor pentru un nivel ridicat la învățatură, rolul hotărîtor îl are munca profesorului în clasă, grija lui pentru lecție, pentru cultivarea și întreținerea interesului elevilor față de știință. Este profesorul bine pregătit în specialitatea lui, este un bun pedagog, este și un om harnic, cu tragere de inimă? Atunci succesul este în cea mai mare parte asigurat. Iată-l pe profesorul Lucian Mănescu, care predă de mulți ani matematica la Școala medie nr. 1 din Rm. Vilcea. An de an acest pedagog dă serii de elevi bine pregătiți. Spunem serii, căci atenția acestui profesor se concentrează permanent spre însușirea materiei de către toți elevii, spre obținerea unor rezultate maxime cu întregul colectiv și nu numai spre cultivarea aptitudinilor speciale pentru matematică pe care le au unii copii. Profesorul Mănescu dovedește mereu înțelegerea importanței pe care o are lecția pentru nivelul de pregătire al copiilor. Cheia succesului său constă în faptul că el pune un deosebit accent pe însușirea conștiință a cunoștințelor, pe dezvoltarea gândirii matematice a elevilor. De exemplu, pentru a înlătura învățarea mecanică a formulelor, deficiența care duce întotdeauna la insuccese, tov. Mănescu insistă în lecție pe modul în care sînt deduse aceste formule, solicitînd contribuția largă a elevilor și făcînd mereu apel la gîndirea lor logică. Este lesne de înțeles atunci pentru ce elevii lui pleacă de la școală cu lecția de matematică învățată, pentru ce acest obiect, pe cît de frumos pe atît de „bucluș”

pentru unii școlari, devine plăcut și ușor pentru fiecare din ei.

Este știut că în fiecare clasă se întîlnesc, la începutul anului, elevi mediocri. Dacă profesorul nu se ocupă de ei, aceștia ajung să-și diminueze interesul pentru obiectul respectiv. Treptat, treptat, lipsa de legătură dintre cunoștințele însușite sporadic, precum și neînțelegerea din aceleași motive, a fenomenelor studiate îi face să rămînă mult în urmă la învățatură. Tocmai acest lucru l-a înțeles profesoara Angela Dimcea de la Școala de 8 ani nr. 165 din București. Bine pregătită profesional, tovarășa Dimcea acordă o deosebită atenție antrenării la lecție și a elevilor slabi sau mediocri, punîndu-i în situația să judece, să gîndească profund la fenomenele studiate.

Profesorii amintiți sînt apreciați pentru faptul că sînt „stăpîni pe materie”, buni cunoscători ai specialității lor, pentru faptul că sînt mereu în căutarea unor metode de lucru adecvate cerințelor.

Din păcate mai sînt însă și cadre didactice care nu se străduiesc să valorifice la maximum lecțiile în scopul pregătirii temeinice a elevilor. Atunci cînd constată că elevii lor rămîn în urmă la învățatură, astfel de cadre didactice nu-și dau seama că ceea ce determină această situație este în primul rînd felul defectuos în care desfășoară ele lecțiile. Un exemplu edificator în această privință l-a oferit activitatea unei învățătoare de la o școală de 8 ani din raionul Lenin. Îngrijorată de numărul mare de elevi ale căror cunoștințe de aritmetică erau sub nivelul programei, învățătoarea — de bună credință, de altfel — și-a sporit activitatea în rîndurile părinților în scopul activizării acestora pentru o mai atentă preocupare față de copiii lor. Dar nici un moment învățătoarea respectivă nu a încercat să se întrebe în ce măsură este vinovată personal de această situație. Un sondaj la lecțiile ei de aritmetică a demonstrat însă că cei mai mulți copii plecau de la lecții fără să le fi înțeles. Care a fost urmarea? Unii părinți, care aveau

timp să se ocupe de copiii lor, le explicau acasă lecția în așa fel ca să fie înțeleasă. Bineînțeles că la orele următoare elevii respectivi se prezentau cu lecția însușită. Cu timpul, parte dintre ei au început, tot cu ajutorul părinților, să învețe cite o lecție mai departe, care urma să se predea ulterior. Astfel, la „fixarea cunoștințelor” ei dovedeau într-adevăr că au înțeles lecția, ceea ce înțărirea convingerea învățătoarei că vinovați de nivelul scăzut de cunoștințe al restului clasei ar fi părinții. Este limpede că această învățătoare a scăpat din vedere că ponderea cea mai mare în ridicarea nivelului la învățatură nu o au elementele exterioare lecției, ci munca pedagogică pentru transmiterea de cunoștințe.

În asemenea cazuri este desigur de datoria directorului, a comisiei metodice din școală să intervină pentru justa orientare a profesorilor care obțin rezultate nesatisfăcătoare în munca lor cu elevii. Bine procedează de exemplu acele comisii metodice care pun în discuție — în urma unei chibzuințe serioase — probleme legate direct de munca la lecție, fiindcă în felul acesta atrag atenția cadrelor didactice asupra a ceea ce este esențial în procesul instructiv-educativ. La Școala medie din orașul Roman, bunăoară, comisia metodică a profesorilor de matematică dezbate probleme ca „Procedee și metode pentru formarea deprinderilor de calcul la algebra” sau „Introducerea noțiunilor de teorie a mulțimilor”, cea de fizică-chimie „Predarea cunoștințelor despre tuburi electronice, transistori, motoare electrice sincrone și asincrone pentru curent trifazic”, „Predarea cunoștințelor despre substanțele plastice” etc.

Este bine ca în cadrul ședințelor comisiilor metodice, la cercurile pedagogice și, permanent în școală să se sublinieze că lecția este elementul hotărîtor în pregătirea elevului, că stă în putința profesorului să asigure un înalt nivel de cunoștințe în fiecare clasă dacă el însuși muncește cu simț de răspundere la lecție, dacă se pregătește continuu în specialitatea sa și în domeniul pedagogic.

La Palatul pionierilor din Capitală

IN „SĂPTĂMINA ECONOMIEI”

Școala medie din orașul Codlea a întîmpinat „Săptămîna Economiei” cu noi succese în actiunea de economisire.

De la 1 ianuarie 1962 pînă la 15 noiembrie 1962 valoarea depunerilor la C.E.C. în această școală a crescut cu 110.000 lei față de valoarea depunerilor din aceeași perioadă a anului trecut. Numărul elevilor depunători la C.E.C. s-a ridicat anul acesta la 90 la sută din totalul lor. De asemenea, toți învățătorii și profesorii sînt depunători la C.E.C.

Nu de mult, unul din profesorii școlii a ținut, în sala Căminului cultural din Codlea, o conferință în care a arătat părinților și elevilor rolul Casei de Economii și Consemnațiuni și a subliniat avantajele depunerilor la C.E.C. atît din punct de vedere individual, cît și din punct de vedere al intereselor colectivității.

IOAN CHEȘCĂ

director adjunct al Școlii medii nr. 32 Filimon Sirbu din București

Seara, printre elevii școlii

În fiecare după-amiază, în sălile de cursuri și pe culoarele Școlii medii nr. 32 „Filimon Sirbu” domnește o atmosferă de adevărată seriozitate, specifică studiului aprofundat la care s-au angajat tinerii muncitori, elevi ai secției serale de la această școală. Se muncește rodnic, într-un efort comun, care unește strîns pe cei de la catedră cu cei care sînt în bănci.

Printre elevii de la seral se disting muncitorii fruntași în producție și evidențiază la învățatură, asemeni lui Ion Linca, Iacătus și Stelian Boantă strungar de la I.P.M.A., Petre Urbanki, linotipist și Constantin Voiculescu, tipograf la Combinatul Poligrafic Casa Științei, Dumitru Tomade la I.P.C.M.A. și alții. Ei își adre-

cesc acum neconținut cunoștințele teoretice pe baza trainică a experienței acumulate în procesul de producție, dorind să aplice în practica din uzină lucrurile noi pe care le învață.

Comitetele de clasă și-au luat rolul în serios, alcătuiind graficele de frecvență, acordînd atenție disciplinei elevilor, bunei gospodării a claselor etc.

În cancelaria profesorilor se poartă discuții privind predarea anumitor lecții și utilizarea cu cea mai mare eficiență a materialului didactic. Într-o ședință recentă s-a discutat, amănunțit, de pildă, despre specificul metodelor de predare în învățămîntul seral și s-au luat hotărîri concrete pe

linia îmbunătățirii calitative a lecțiilor.

O preocupare importantă a cadrelor didactice de la Școala medie nr. 32 o constituie și sprijinirea pregătirii oamenilor muncii care s-au înscris la secția fără frecvență. În acest scop profesorii școlii au înlocuit planurile de desfășurare a orelor de consultații și de meditații, tematica îndrumării studiului individual în așa fel încît la prima sesiune de examen să se constate o îmbunătățire calitativă și la cursurile fără frecvență.

ani din Corbasca, raionul Adjud, desfășoară o intensă muncă de educare a elevilor în spiritul economisirii. Ca urmare, un mare număr de elevi au devenit depunători la C.E.C.

În vacanța de iarnă elevii vor face cu banii economisiți prin C.E.C. o excursie în orașul Onești.

ATENȚIE, FILMĂM!

În clasa a VIII-a „A” de la Școala medie din orașul Oțelul Roșu domnește o mare animație. Dedicată, însă, se face liniște. Luminile reflectoarelor s-au aprins și întreaga clasă privește atentă la profesoara care scrie pe tablă, cu litere mari, titlul compunerii la limba română: „Tatăl meu”. Apoi elevii se apleacă asupra caietelor, așternîndu-și în liniște gîndurile.

Ne oprim în fața unui elev din prima bancă. „Tatăl meu este oțelar” — scrie el. În cuvinte simple dar pline de căldură el înfățișează portretul unui om care zi de zi se străduiește

bune. Alături, o elevă scrie: „Cu miinile soare o intensă muncă de educare a elevilor în spiritul economisirii. Ca urmare, un mare număr de elevi au devenit depunători la C.E.C.

Dar iată că se aude vocea regizorului: „Mulțumesc, stingeți reflectoarele!” Astfel s-a terminat filmarea ultimelor cadre din filmul „Tatăl meu”, realizat de cineclubul „Oțelul Roșu”.

Acesta nu este însă singurul film pe care cineastii amatori din Oțelul Roșu îl realizează cu concursul profesorilor și al elevilor din localitate. O contribuție la fel de activă au adus aceștia și la realizarea producției „Șarja păcii”. De asemenea, cu sprijinul secției de învățămînt raionale s-a realizat un interesant documentar despre o serbare sportivă a elevilor.

La rîndul său, cineclubul prezintă în fața elevilor și a cadrelor didactice din

MANUALUL DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU CLASA A VI-A

În bibliotecă

Vocabularul și definițiile

De la an la an manualele noastre aduc un conținut și o formă tehnică îmbunătățite, în conformitate cu principala cerință a muncii colective de azi: calitatea. Apar evidente eforturile pozitive ale Editurii didactice și pedagogice pentru a realiza progrese sensibile în publicarea manualelor.

„Limba română, manual pentru clasa a VI-a”, prezintă un bogat și variat volum de lecturi literare, însoțite de comentarii și explicații judicioase, la nivelul științific prescris de programă. Partea I a manualului dă elevilor cunoștințe literare care să-i ajute la înțelegerea specificului artistic al paginilor alese din mai mulți scriitori clasici de mare prestigiu și din unii scriitori contemporani cunoscuți. Foarte utilă este explicarea cuvintelor mai greu de înțeles, după fiecare bucată.

Autorii acestei prime părți a manualului (C. Boroianu și E. Iliescu) au procedat cu tact pedagogic în familiarizarea treptată a elevilor cu noțiunile de teorie și analiză literară și au evitat de multe ori comentariile abstracte și formulările greoaie în definiții. Ar fi fost și mai bine dacă limbajul comentariilor lor ar fi fost și mai mult simplificat, iar unele fraze redactate mai clar, cu mai puține subordonări. Căci dacă se explică lexicul rar din bucățile literare, ar fi necesar aici colo și explicarea termenilor neologici din „lămuririle” autorilor. Astfel, în primele pagini întâlnim în cuprinsul „îndrumărilor” cuvinte ca: *a fixa un cadru* (51); *act de solidarizare* (70); *prosperitate* (104) etc.

Firește, nu vom pretinde că literatura destinată unor cititori mici să fie comentată numai prin termeni absolut populari și de circulație curentă în toate mediile. Dar de ce să presărăm lectura obligatorie a elevilor cu prea multe semne de întrebare, care-i pot împiedica să înțeleagă fără efort ceea ce vor să spună autorii sau pot stîmjeni cursul lecției prin întrebări peste întrebări în legătură cu vocabularul autorilor (și dacă măcar am avea un dicționar școlar pentru astfel de cuvinte!) Cu puțină atenție s-ar putea evita astfel de greutăți, nu numai în acest manual, dar și în altele, și nu numai de limba română, ci și de istorie, geografie, științe naturale etc. Este o problemă generală, care ar trebui să preocupe în cea mai mare măsură pe responsabilii de cărți ai Editurii didactice și pedagogice.

Explicarea cuvintelor după bucățile de lectură poate fi și ea îmbunătățită și completată. Sînt explicate: *auroră, slobod, profund, prund, șubă, poloboc, genial*, dar nu am înțeles de ce nu au același regim și *simbol* (p. 8), *izolat* (21), *armie* (29), *orgolios* (72), *monitor* (99), *dezolare* (116) etc.

Frazele și propozițiile prea lungi — ca de pildă — „Înainte de a începe firul povestirii, scriitorul a simțit nevoia să fixeze cadrul în care se va desfășura acțiunea, să arate locul și timpul și să facă o scurtă prezentare a personajelor și a raporturilor dintre ele” — nu sînt de loc recomandabile în manualele pentru clasele mici. De asemenea, ar trebui evitate frazele cu subordonări ale subordonatelor (ca la p. 119) sau cu un cumul de neologisme (*a solicitat rezolvarea unei probleme* (p. 121 — de ce nu era bine *a cere* în loc de *a solicita*?).

Unele propoziții prea amintesc de șablonul criticilor literare, scrise în stil nediferențiat, prin repetarea gerunziului la început de propoziții („Începînd asaltul, plăieștii...”; „Rămînînd însă fără muniții — p. 51).

Definiția „expozițiunii” e aproximativă: „partea de la început a subiectului, din care cunoaștem locul, timpul și unele personaje poartă numele de expozițiune” (ib.). Nu e vorba de *subiect* (termen vag pentru elevi), ci de o compunere literară de orice dimensiuni; și adesea nu aflăm nimic despre loc și despre timp, ci sîntem introduși direct în temă; expozițiunea ne informează de fapt despre subiectul operei literare.

În privința alegerii textelor sînt de remarcat două

bune ediții (Bălcescu din 1960, categoric mai bună decît cele dinainte), dar s-au oprit la prea puțini scriitori clasici: lipsesc Coșbuc, Hogaș, Topirceanu, Argezi (care are numeroase bucăți despre scriitorii mai vechi și despre realități pe măsura înțelegerii elevilor). Tematica prescrisă ar trebui deci lărgită, ca să poată fi cuprinși mai mulți scriitori.

Partea a doua a manualului *Gramatica* (redactată de I. Popescu), se remarcă prin două calități fundamentale: prin prezentarea sistematică și clară, cu bogate exemplificări și exerciții legate de conținutul teoretic, pe de o parte, și prin oglindirea achizițiilor cercetării științifice actuale în definirea și precizarea noțiunilor gramaticale, de atîtea ori greu de explicat în termeni simpli, pe înțelesul elevilor, pe de altă parte. Vor fi de real folos și schemele recapitulative, ca și numeroasele observații ortografice care însoțesc explicarea faptelor gramaticale. O ediție nouă ar putea avea în vedere și unele observații de amănunt notate pe marginea paginilor acestui manual.

Morfologia, cum se spune într-o definiție consacrată în gramatică, „stabilește regulile modificării formei cuvintelor” (p. 137). Ce facem însă cu părțile neflexibile, care nu se modifică de loc, dar formează un capitol important al morfologiei (adverbul, conjuncția, prepoziția și interjecția)? Problema ar putea fi discutată în colectivele de autori și în cele de specialiști pentru a găsi o soluție adecvată acestei întrebări.

Sintaxa are două părți mari: studiul structurii propoziției și acela al frazei; de aceea definiția inițială (p. 125) ar trebui completată astfel: sintaxa stabilește regulile îmbinării cuvintelor în propoziții și al propozițiilor în frază, cum de altfel se spune bine la p. 234.

La adjectiv, în legătură cu studiul gradelor de comparație se spune, iarăși prin obișnuință, că sînt forme pe care le ia adjectivul pentru a arăta o însușire în diferite grade. Mi se pare însă că gramaticile noastre au luat tale-quala definiții străine, din limbi în care gradele de comparație se exprimă în realitate prin anumite forme ale flexiunii (lat. *altus-altior-altissimus*). În limba română, adjectivul nu-și schimbă niciodată forma atunci cînd construim comparativul sau superlativul: *elev bun, elev mai bun, elevul cel mai bun*. Ar fi mai bine, cred, să se spună în gramatică că gradele de comparație sînt îmbinări de cuvinte formate cu ajutorul adjectivului, care arată că însușirea exprimată de acesta are diferite valori.

Iată și o altă întrebare: putem generaliza spunînd că numeralul este partea de vorbire flexibilă, cînd numeralul de bază, cel cardinal (de la doi în sus) este invariabil? (sută, mie, milion sînt flexibile, dar au aspect de substantiv). Ar fi mai bine ca în definiție să nu se spună că e flexibil (cf. evitarea acestui cuvînt în „Gramatica Academiei”, I, 225 și la acad. I. Iordan, *Limba română contemporană*, 1956 p. 355) cu atît mai mult cu cît se dă și precizarea: „de la doi în sus lipsește o declinare propriu-zisă, căci numeralul își păstrează forma neschimbată” (ib. p. 358). Unii elevi ar putea observa ușor această situație și ar fi greu să le explicăm de ce în definiție am spus categoric *parte flexibilă* de vorbire.

În definiția conjuncției s-a strecurat o eroare care trebuie corectată: e vorba de o parte de vorbire *neflexibilă* (nu „flexibilă” cum a apărut tipărit).

Cum se vede, problemele definiției sînt grele, mai ales că pentru elevii mai mici ele se cer simplificate și formulate într-un limbaj accesibil, fără a le denatura însă conținutul științific.

Impresia de ansamblu pe care o dă manualul este fără îndoială pozitivă. Observațiile de amănunt și unele sugestii cu un caracter mai general nu diminuează valoarea lucrării și în special buna alcătuire a părții de gramatică, vizibil superioară celorlalte manuale tipărite în trecut.

Despre materialul de gramatică

Materialul de gramatică din manualul de limba română pentru clasa a VI-a nu reprezintă numai un ghid de orientare justă a profesorului, dar și un foarte prețios ajutor al elevului în munca de pregătire a lecțiilor.

Este de remarcat în special grija acordată prezentării problemelor de ortografie și punctuație în cadrul fiecărei lecții. Legile ortografice au fost judicios selectate și prezentate la lecțiile corespunzătoare, cu exemple precise. Se constată o susținută luptă împotriva confuziilor posibile în diferite situații ortografice. La prezentarea articolelor *cel, cea, cei, cele* se arată, bunăoară, că aceleași forme pot fi scrise și cu linioară de unire atunci cînd sînt alte părți de vorbire. Exemplele de felul acesta împînzesc întregul material. Se insistă de asemenea asupra altor cazuri care ar provoca confuzii, cum ar fi cazul *lui* — pronume și *lui* = articol.

Textele literare pentru analiză au fost în general bine alese, avînd un conținut educativ și fiind în același timp un model de limbă literară pentru elevi. Este de subliniat și grija pentru formularea unor exerciții cît mai variate și pentru alcătuirea unor scheme recapitulative bune.

Acestea sînt numai cîteva din meritele materialului de gramatică, a cărui prezentare este, în general, izbită.

În cele ce urmează vom face însă și unele observații care, sîntodim, pot duce la îmbunătățirea edițiilor viitoare.

La pag. 141 se menționează: „În general substantivele masculine sînt ființe de sex bărbătesc... iar cele feminine sînt ființe de sex feminin. Precizăm: ca substantivul masculin și feminin nu sînt ființe de sex bărbătesc sau femeiesc, ci numele acestor ființe. Avînd în vedere faptul că un manual trebuie să acorde toată atenția conținutului științific al fenomenelor, propunem formularea: „...sînt nume de ființe...”.

În legătură cu ortografia pronumelor personale (pag. 173), se arată că „formele accentuate care încep cu *i* se scriu fără *l* liniuță de unire”, dîndu-se apoi ca exemple de pronume accentuate, formele: *îmi, îți, îi, îl*, care, în tabelul declinării, apar ca neaccentuate. De asemenea, pentru pronumele personale nu-și are rostul exemplul „Își scrie temele”, deoarece elevii l-ar putea considera și pe reflexivul își drept personal, el fiind dat ca exemplu pentru ortografia pronumelui personal, nu a celui reflexiv.

La pag. 177 se arată că adjectivul posesiv „în general nu primește înainte articol posesiv”. Elevii nu trebuie însă să rămînă cu concluzia că în general nu se folosește articolul posesiv la adjectivul posesiv. S-ar putea preciza că în toate cazurile cînd adjectivul posesiv determină un substantiv nearticulat sau articulat cu articol nehotărît, acesta se scrie cu articol posesiv, ca și pronumele posesiv. De exemplu: „Citește niște cărți ale sale”. Astfel de situații sînt destul de frecvente în vorbire.

Credem că exemplul „Faptul de

a fi lăudat de profesor este o încurajare pentru elevul silitor”, dat pentru modul infinitiv, timpul perfect (pag. 201) nu este corespunzător. Verbul „a fi lăudat”, așa cum apare în acest exemplu, este la timpul prezent, nu la perfect, fiind vorba de diateza pasivă, nu de cea activă. E drept că aceasta este și forma perfectului infinitiv, dar textul ales arată, chiar prin complementul de agent caracteristic diatezei pasive; că este vorba de prezentul infinitiv al acestei diateze.

La fel, nu ni se pare tocmai potrivit pentru predicatul nominal exemplul: „Dar noi sîntem numai nouăsprezece” (p. 243). Elevii pot considera că aici verbul „sîntem” are sens de *a se afla, a se găsi* și este, deci, predicat verbal și s-ar mira că deși este prezentat ca predicat nominal, nu răspunde la nici una din întrebările învățate de ei pentru acest predicat. Elevii pot fi derutați și de exemplul: „...Nu suferau de sete că beau dimineața picături de rouă de pe firele de iarbă” (p. 252). În acest caz cuvintele „de pe firele” ar putea fi interpretate și ca un complement al verbului „beau” (așa cum apar în interpretarea autorului), dar și ca un atribut al substantivului „rouă” (care rouă? ce fel de rouă? — de pe firele de iarbă). În general, cînd ne adresăm elevilor este bine să alegem texte clare din punct de vedere gramatical, care să nu dea loc la interpretări diferite.

Am avea de făcut unele observații și în legătură cu exercițiile date elevilor pentru rezolvare. În exercițiile privitoare la pronumele personal, de exemplu, există prea puține forme ale acestor pronume. Nu e rău ca o formă să se repete, deoarece așa se însușește mai ușor, dar nu e nici prea bine dacă alegem un text în care o formă se repetă prea mult, în dauna altora. În textul de la pag. 173 — forma *-l* a pronumelui personal se repetă de șase ori, în timp ce alte forme nu apar de loc. În toate textele exercițiilor referitoare la pronumele personal, pentru numărul plural nu apare decît o singură formă a pronumelui, cu toate că ele sînt în total 28, iar textul rezervat pronumelui reflexiv nu conține decît două forme ale acestuia. La fel, după ce s-a explicat pronumele posesiv și adjectivul posesiv, se dă spre analiză un text care conține numai adjective posesive.

Nu ar fi rău dacă în textul la care se cere analiza adjectivelor demonstrative s-ar afla și pronume demonstrative, deoarece elevii s-ar obișnui cu diferențierea acestora. Ar fi indicat să se dea spre analiză un text și după studierea numeralelor distributive și multiplicative.

Materialul de gramatică din manualul de limba română pentru clasa a VI-a este realizat, în general, bine. Observațiile noastre sînt menite a-l ajuta să se îmbunătățească încă și mai mult la edițiile viitoare.

Prof. MILI OPRESCU
Drăgășani

O oră de limba română la Școala de 8 ani nr. 159, comuna Chiașna

Cum ridicăm nivelul la învățatură al elevilor?

Învățătorii și profesorii din toate școlile patriei noastre sînt angajați acum din plin în lupta pentru o cît mai bună pregătire a elevilor. În anul acesta s-au pornit acțiuni hotărîte pentru lichidarea rămîinerii în urmă la învățatură și a mediocrității. Sînt profesori care au ajuns să cunoască, să stăpînească bine căile, metodele, procedeele menite să ridice calitatea pregătirii elevilor. Unii abia acum încearcă să le descopere. Schimbul de experiență este o bună cale pentru ca fiecare să se desăvîrșească în munca instructiv-educativă.

Redacția noastră a purtat discuții cu cîțiva profesori de la Școala medie Mihail Eminescu din Capitală pe tema metodelor și procedeele folosite pentru ridicarea nivelului la învățatură al elevilor. Convorbirile care au avut loc au reliefat diferite aspecte, pe care le prezentăm în pagina de față.

Perfecționarea pregătirii proprii

Ridicarea nivelului la învățatură al elevilor — arată profesora **Olga Dedu** — depinde în foarte mare măsură de calitatea muncii profesorului, de preocuparea lui pentru permanenta perfecționare a propriei sale pregătiri.

La îndemîna noastră, a profesorilor, stau în această privință numeroase posibilități. Așa, de exemplu, activitatea în cadrul cercului de învățămînt ideologic, unde anul trecut am studiat materialismul dialectic iar anul acesta materialismul istoric, s-a răsfrînt în mod pozitiv asupra lecțiilor pe care le ținem. Cunoștințele acumulate în cadrul cercului mi-au permis să explic mai bine legăturile de cauzalitate dintre diferitele fenomene, să scoț în evidență cu mai multă claritate legile care guvernează istoria societății.

Orice profesor trebuie să fie la curent cu cele mai noi cercetări din domeniul disciplinei pe care o predă. Chiar dacă în clasă, la lecții, nu se expun probleme de înaltă specialitate și nu se stăruie asupra amănuntelor care se află în dezbaterile oamenilor de știință, cunoașterea lor este totuși necesară fiecărui profesor. Aceasta îl ajută să dea o justă interpretare cunoștințelor pe care le prezintă, să și stabilească asupra căror aspecte ale lecției este necesar să insiste mai mult și, adeseori, să dea exemple noi, interesante, care pot fi pe măsura puterii de înțelegere a elevilor. În această privință imi folosesc în egală măsură atît activitatea în cadrul Societății de științe istorice și filologie, la ale cărei ac-

țiuni particip cu regularitate, cît și lectura literaturii de specialitate. Am adunat în biblioteca mea personală o bună parte din volumele de documente editate de Academia R.P.R. în legătură cu unirea Țărilor Romîne, cu războiul pentru independență sau cu răscoala din 1907, volumele apărute din Tratatul de istoria patriei, diferite alte lucrări ale oamenilor de știință. Nu neglijez totodată nici lucrările beletristice cu tematică istorică. Lectura operelor unor scriitori ca Lev Tolstoi, Mihail Sadoveanu etc. mi-au slujit de minune pentru a reda în cadrul lecțiilor atmosfera unei epoci, amănunte pitorești ale unor evenimente etc.

Este de la sine înțeles că, atunci cînd vorbesc de perfecționare profesională, nu mă gîndesc numai la acumularea cunoștințelor de strictă specialitate. Tot atît de importantă este grija pentru pregătirea metodică. În școala noastră și în cadrul cercului pedagogic al profesorilor de istorie din raion am posibilitatea să particip la numeroase forme de activitate menite să mă ajute în perfecționarea mea ca pedagog. Interasistențele la lecții, dezbaterile colective, lecțiile deschise, referatele și conferințele pe teme metodice constituie un prețios izvor de învățămînt.

Desigur, totul este să aplici cu pricepere în clasă ceea ce ai învățat. Studiez eu însumi fiind conștientă că în clasă totul depinde de mine, doriș să predau lecțiile în așa fel încît elevii să le asculte cu atenție, cu plăcere, să le înțeleagă adînc și să și le însușească.

Printre celelalte aspecte de care se leagă strîns ridicarea nivelului de cunoaștere al elevilor — spune profesorul M. Schein — se află trei cărora le dau foarte multă atenție și pe care le consider deosebit de importante. Deși sînt valabile pentru toate obiectele de învățămînt, le socotesc specifice mai ales matematicii, disciplina pe care o predau.

Este vorba în primul rînd de grija ca elevii să nu-și însușească mecanic regulile pe care le studiază, grija pentru dezvoltarea gîndirii lor logice. De multe ori mi-am putut da seama că elevii își însușesc relativ ușor teoremele pe care le învață la geometrie, de exemplu, dar intîmpină greutăți atunci cînd trebuie să aplice unele din aceste teoreme. Mai mult chiar, o parte din ei înclină să apeleze la intuiție atunci cînd au de rezolvat anumite probleme de geometrie în spațiu. Iată un exemplu. O dată au avut de rezolvat acasă următoarea problemă: o prismă exagonală regulată, cu fețele laterale pătrate, este tăiată de un plan care trece prin latura unei baze și prin latura opusă a celeilalte baze. Se cere să se afle care este aria secțiunii. Cînd am verificat tema, am constatat că cei mai mulți au ajuns la un rezultat bun, adică au stabilit aria secțiunii, dar după ce le-am pus cîteva întrebări mi-am dat seama că cei mai mulți stabiliseră forma secțiunii în mod intuitiv. Nici unul n-a știut să răspundă de ce două virfuli ale exagonului de secțiune trec prin mijloacele a două muchii laterale și considerau că acest lucru se vede de la sine. Am reluat problema în clasă, insistînd asupra demonstrării riguroase a formei secțiunii și a poziției ei în prismă.

Procedez de fiecare dată la fel cîutînd să mă asigur că nimic din ceea ce învățăm nu rămîne în afara înțelegerii elevilor, nu este reprodus mecanic de ei. De aceea le cer să demonstreze riguros fiecare afirmație, fiecare concluzie pe care o expun. Trebuie să subliniez că, deși aceasta nu este întotdeauna ușor pentru elevi, reprezintă totuși pentru ei una dintre laturile cele mai atractive ale lecțiilor de matematică.

Există în disciplină pe care o predau și un alt aspect de mare

importanță — realizarea unei permanente recapitulări a celor învățate anterior. Nu mă refer numai la recapitularea de la sfîrșit de capitol sau trimestrială, ci la acel apel continuu pe care profesorul de matematică este chemat să-l facă la cunoștințele studiate nu numai în clasa respectivă, ci și în clasele precedente. Se știe că orice discontinuitate în însușirea cunoștințelor poate avea consecințe destul de grave asupra înțelegerii de către elevi a lecțiilor următoare. De aci și necesitatea ca profesorul de matematică să asigure oră de oră reluarea cunoștințelor pe care se bazează studiul materialului nou.

Nu este vorba, desigur, de o recapitulare mecanică. I se cere profesorului priceperea de a integra organic vechile elemente în noua lecție, în așa fel încît aceasta să-i ajute pe elevi s-o înțeleagă cît mai bine.

În clasa a X-a reală, de pildă, elevii capătă în primul trimestru cunoștințe despre drepte și plane paralele, drepte perpendiculare pe plan, unghiuri diedre și proiecții. Trebuie să recunoaștem că unele din aceste teoreme sînt destul de aride, cu atît mai mult cu cît nici prin problemele care însoțesc fiecare lecție manualul nu-i ajută prea mult pe elevi. În adevăr, pornind de la faptul că abia în trimestrele II și III se vor studia corpurile geometrice, nici o problemă, nu îi pune pe elevi în situația de a aplica teoremele respective la corpurile geometrice. Mai mult chiar, se restrînge și posibilitatea ca elevii să aplice variatele cunoștințe pe care le-au căpătat la geometrie în clasa a IX-a. Cum am procedat în această situație? Ținînd seama că elevii din clasa a X-a au studiat corpurile geometrice și în clasa a VII-a le-am dat spre rezolvare și probleme care cer aplicarea teoremele noi învățate la corpurile geometrice. În acest mod am căpătat posibilitatea de a recapitula și adînci o serie întreagă de cunoștințe studiate de elevi atît în clasa a VIII-a cît și, mai ales, în clasa a IX-a. Au fost recapitulate de exemplu cunoștințele privind poligoanele regulate, ariile figurilor plane, volumul unor corpuri geometrice, cunoștințele despre asemănarea triunghiurilor și a po-

ligoanelor, despre relațiile metrice într-un triunghi. De asemenea, la algebră, cu prilejul studierii binomului, am căutat să aleg astfel exercițiile încît, o dată cu fixarea cunoștințelor noi, elevii să repete și unele cunoștințe pe care le au din anul trecut: rezolvarea ecuațiilor exponențiale și logaritmice, operații cu exponenți fracționari și negativi, logaritmi, proprietățile lor etc. Chiar și la lecțiile de trigonometrie, care se studiază în clasa a X-a pentru prima oară, există posibilitatea de a se rezolva probleme legate de unele cunoștințe anterioare de geometrie sau de algebră, cum ar fi stabilirea unor inegalități, construcții grafice care implică recapitularea teoremelor referitoare la proprietatea catetei și a înălțimii într-un triunghi dreptunghic, puterea punctului față de un cerc etc.

Este de remarcat că această pregătire permanentă cu lecțiile studiate anterior contribuie mult la ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor, dîndu-le posibilitatea să descopere noi și noi aplicații ale unor cunoștințe deja însușite.

Al treilea procedeu pe care îl folosesc pentru a-i ajuta pe elevii mei în însușirea temeinică a cunoștințelor de matematică se află în strînsă legătură cu al doilea. El constă în preocuparea de a-i pregăti pentru ceea ce urmează să se predea în viitor. De exemplu, la clasa a X-a am avut în vedere atunci cînd am predat funcțiile trigonometrice felul cum se va trata funcția în generație în clasa a XI-a, la analiza matematică. Am insistat asupra definiției funcției avînd în vedere corespondența dintre elementele a două mulțimi, asupra domeniilor de definiție a funcțiilor trigonometrice, a supra noțiunii de funcție crescătoare și descrescătoare etc.

Grija permanentă pentru aceste trei aspecte ale predării matematicii are o însemnătate deosebită în procesul de ridicare a nivelului la învățatură al elevilor. Datorită lor ei înțeleg mai bine ceea ce învață, iar cunoștințele de matematică nu au caracter fragmentar, dispersat, ci reușesc să alcătuiască un ansamblu armonios, coerent.

Mijloace specifice

La specialitatea mea, chimia — a spus profesora **Maria Bebeșel** — o însemnătate primordială pentru ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor o are efectuarea experiențelor, a demonstrațiilor practice, utilizarea tuturor mijloacelor intuitive care îi ajută pe elevi să înțeleagă mai ușor problemele teoretice.

Practica mi-a arătat însă că nu orice fel de organizare a experi-

ențelor, a demonstrațiilor etc., duce la rezultatele dorite, ci că este necesară o metodică rațională a desfășurării lor, bazată așît pe cerințele impuse de capitolul care se studiază cît și pe particularitățile colectivului de elevi. Se poate întîmpla să faci multe experiențe și demonstrații să nu folosească, să nu-i ajute pe elevi să înțeleagă lecția și să rețină esențialul. Aceasta se întîmplă cînd nu ai ales cu pricepere materialul și experiențele cele mai adecvate, cele mai eficiente. Alături nu obții rezultatele pe care le dorești datorită faptului că nu ai știut să lucrezi cu clasa, să deștepți interesul elevilor. Iată de ce dau totdeauna atenție felului cum se desfășoară experiențele.

Mă voi referi la un exemplu. La lecția „Reacții chimice”, ținută la clasa a VIII-a, experiențele destinate să le lămurească elevilor cele patru tipuri de reacții chimice au fost efectuate mai întîi de mine. Apoi le-am cerut elevilor să repete și ei experiențele. Nu i-am solicitat, așa cum fac unii, pe cei mai buni elevi. Dimpotrivă, experiențele au fost efectuate de către elevi cu rezultate mai slabe la învățatură. De ce am procedat așa — și de ce în general folosesc această metodă? Am observat că, cerînd elevilor mai slabi să efectueze experiențe, le trezesc interesul pentru studiul chimiei și îi ajută să înțeleagă mai bine explicațiile teoretice. Fiind mereu antrenati la efectuarea experiențelor în clasă elevii slabi încep să obțină rezultate din ce în ce mai bune datorită faptului că nu mai învață formulele pe de rost și înțeleg relațiile pe care le exprimă ele.

Foarte importante pentru însușirea cunoștințelor de chimie sînt lucrările de laborator, care oferă tuturor elevilor posibilitatea de a verifica în practică cunoștințele teoretice. Organizez astfel de lucrări, fie împărțindu-i pe elevi pe grupe, fie frontal, cu întreaga clasă. Alegerea uneia sau alteia din aceste metode este determinată uneori de materialele cu care trebuie să lucrăm, alături de specificul lecției. De exemplu la clasa a X-a, la tema „Electroliza” am împărțit elevii în grupe de cîte patru. Unii dintre ei au lucrat la electroliza soluției de sulfat de cupru, iar alții la electroliza iodurii de potasiu. Materialul pentru aceste lucrări a fost pregătit în prealabil de către elevii înșiși care au montat singuri și instalațiile pentru electroliză. Le-am dat firește îndrumări asupra modului cum trebuie să decurgă lucrarea, le-am arătat ce trebuie să observe și să noteze în caiete. Am constatat că o astfel de organizare a lucrărilor îi ajută pe elevi nu numai să înțeleagă mai ușor problemele teoretice, dar și să le rețină.

Și mai eficiente sînt lucrările frontale, care permit fiecărui elev în parte să execute toate operațiile cerute de o experiență. La lecția „Reacții ionice”, de pildă la care toți elevii clasei a X-a au efectuat, de sine stătător, de la început și pînă la sfîrșit, aceste reacții, am putut să formulez concluziile teoretice bazezîndu-mă în întregime pe răspunsurile date de ei.

Utilizarea permanentă a mijloacelor intuitive îi ajută pe elevi să înțeleagă și să rețină conținutul lecțiilor, contribuie la buna lor pregătire.

Oră de geografie la Școala medie nr. 6 din București

La cercul micilor crescători de animale de la Palatul pionierilor din Capitală, pionierii învață lucruri interesante și dobîndesc multe deprinderi practice

Strînsă legătură între teorie și practică

O preocupare centrală a întregului colectiv didactic al școlii noastre — Școala medie nr. 2 din Fălticeni — o constituie organizarea instruirii practice a elevilor în producție astfel încît ei să vadă nemijlocit cum se aplică în viață cunoștințele studiate de ei în școală, să cunoască mașinile moderne folosite în întreprinderi, să se familiarizeze cu procesul tehnologic al producției, să-și însușească temeinice deprinderi practice.

Munca practică a elevilor din școala noastră se desfășoară la Filatura de in și cinepă din localitate, întreprindere modern utilată, ale cărei mașini permit cunoașterea principiilor de bază ale funcționării utilajelor tehnice. Cei mai buni ingineri din întreprindere au fost antrenati la predarea lecțiilor de tehnologie, de desen tehnic și de instruire practică. Pentru ca legătura dintre teorie și practică să se realizeze cit mai strîns, inginerii au fost ajutați să cunoască programele școlare pentru studiul fizicii, chimiei, matematicii, iar profesorii care predau aceste discipline au studiat programele de practică în producție. De asemenea, acești profesori asistă la orele de tehnologia meseriei, de desen tehnic și instruire practică.

Instruirea elevilor se efectuează prin rotație în secțiile de pîrghănat mecanic, preparație fuior, tors din bandă și bobinat-rebobinat.

În colaborare cu întreprinderea s-au stabilit locuri de muncă pentru fiecare elev și s-au fixat temele lucrărilor practice.

Elevii sînt împărțiți în grupe, fiind repartizați pentru un timp mai scurt sau mai lung într-o secție, unde lucrează pe lîngă muncitorii fruntași în producție. Înainte de a-și începe munca într-o secție fiecare grupă este instruită asupra problemelor ce le are de urmărit. De exemplu, elevii sînt orientați asupra sortimentelor care se lucrează în secția respectivă, primesc explicații despre principiul de funcționare a mașinilor, despre felul cum sînt alimentate acestea, despre felul cum se minuiesc, cum se întrețin etc. De asemenea, își însușesc

cunoștințe privitoare la protecția muncii. Toate aceste explicații sînt notate de elevi în caietele de practică.

Operațiile pe care le execută elevii sînt bazate pe cunoștințe tehnologice primite la orele de tehnologie sau în timpul instrucțiilor introductive. În afară de cunoștințele privind construcția mașinii, modul de funcționare, calculele și schițele tehnologice și cinematice, la orele de tehnologie li se arată elevilor și felul cum trebuie să se lucreze la fiecare mașină pentru a se obține o producție de calitate și pentru a se reduce deșeurile. De exemplu, atunci cînd au fost familiarizați cu mașinile de dublat, cu laminoarele, cu flyerile, li s-a explicat elevilor că legarea benzii trebuie făcută în așa fel încît numărul de fire aflate în secțiunea care se leagă să fie aproximativ același cu numărul de fire ce se leagă într-o secțiune luată la întimplare. Astfel, operațiile pe care le execută elevii sînt legate strîns de cunoștințele căpătate la orele de tehnologie și la instrucțiunile tehnologice efectuate la locul de muncă.

În același timp se realizează o legătură strînsă între lecțiile de matematică, fizică, chimie și problemele tehnicii și tehnologiei de producție. Între fizică și tehnologia meseriei, de pildă, corelația se realizează în special la studiul vitezelor liniare și unghiulare, al pîrghiilor, scripetilor etc. Bunăoară, cînd elevii s-au ocupat, în secția de preparație fuior, de funcționarea și deservirea mașinilor puitoare și a laminoarelor, cînd au efectuat operații de alimentare a mașinilor puitoare, de schimbare a cânilor pline, de întărire și întocmire a partizelor etc., ei au făcut calculul cinematic al mecanismelor de transmisie a mișcărilor, aplicîndu-și cunoștințele cu privire la vitezele liniare și vitezele de rotație, la rapoartele de transmisie ale roților dințate etc. Totodată elevii au avut posibilitatea să vadă cum sînt folosiți curenții de joasă tensiune la instalațiile electrice pentru semnalizare optică și pentru oprirea automată a mașinilor. Profesorii au constatat că însușirea

principiilor de funcționare a generatoarelor de curent continuu și alternativ, precum și a cunoștințelor privind transformarea energiei electrice în lucru mecanic cu ajutorul electromotoarelor a fost mult înlesnită datorită faptului că elevii cunoșteau din întreprindere generatoarele de curent continuu și electromagnetii. De asemenea, la lecția „Aplicațiile electromagnetice în practică” elevii au putut vorbi cu pricepere despre releul electromagnetic și despre importanța acestui dispozitiv în automatizarea proceselor de producție. Lucrend în producție elevii au putut cunoaște nemijlocit și diferite tipuri de transmisii (cu curea, cu roți dințate, prin fricțiune, transmisia elicooidală etc.), și-au lărgit noțiunile despre caracterul relativ al mișcării și repausului etc.

La fel, studiind în cadrul chimiei organice lecțiile despre celuloză, de exemplu, elevii au înțeles mai bine, datorită activității lor din producție, structura fibrelor liberiene, ca și acțiunea acizilor, a bazelor și a oxidanților asupra celulozei, acțiune pe care ei o cunoscuseră din procesele de fierbere și albire a firelor de in.

Și lecțiile de matematică sînt prilej de realizare a unei legături strînsă între studiul teoretic și cele cunoscute de elevi în producție. De exemplu, elevii clasei a X-a au avut posibilitatea să vadă în întreprindere cum se formează un corp de rotație la mașinile de bobinat, care dau bobine de formă cilindrică și tronconică, iar proprietățile și formele însușite la studiul corpurilor geometrice le-au folosit la aflarea ariilor și volumelor acestora.

Rezultatele obținute pînă acum pe linia întăririi legăturilor învățămîntului cu producția ne îndreptățesc să afirmăm că activitatea practică a elevilor în întreprindere contribuie deosebit de mult la îmbunătățirea întregii lor pregătiri pentru viață.

Prof. GH. NECHITA
directorul Școlii medii
nr. 2 din Fălticeni

Formarea deprinderilor de scriere corectă

Ca în orice activitate țintind la formarea de deprinderi, în activitatea pe care o desfășor cu elevii în vederea însușirii de către ei a regulilor ortografice recurg adeseori la exerciții.

Printre acestea se numără, în primul rînd, dictările.

Înainte de dictare atrag atenția elevilor asupra faptului că textul pe care îl vor scrie le cere să aplice anumite reguli de ortografie învățate de ei, că este necesar să gîndească bine, atunci cînd cuvintele au o formă asemănătoare, la înțelesul lor, precum și la funcția lor în propoziție.

Iată, de pildă, cum am organizat dictările privind aplicarea regulilor de folosire a liniutei. Corectînd prima lucrare, am însemnat vizibil greșelile făcute de fiecare elev. Am împărțit apoi lucrările, pentru ca școlarii să și le studieze, după care am analizat în clasă unele greșeli tipice, frecvente (de pildă, greșelile privind folosirea formelor neaccentuate ale pronumelui personal și reflexiv). Procedînd la o a doua dictare, am inversat ordinea propozițiilor din primul text, iar în cadrul propozițiilor așezarea ortogramelor. Acest lucru i-a pus pe elevi în fața unor situații noi, ajutîndu-i totodată să evite greșelile pe care le-au făcut prima dată.

Pentru formarea deprinderilor de scriere corectă a substantivelor masculine terminate la nominativ plural cu un singur i, cu doi sau cu trei de i, precum și a substantivelor feminine care primesc pe ii la genitiv dativ singular, am planificat trei lucrări. Prima a constat în dictarea unui text din revista „Limba Română”. Înainte de a proceda la dictare, elevii au scris pe tablă și au analizat cîteva substantive care primesc terminația i, ii sau iii (pom — pomi — pomii; cazangiu — cazangii — cazangiii; bancă, unei bănci; băncii). De asemenea, am formulat propoziții în care aceste substantive apar articulate și nearticulate (Văd

niște pomi, Pomii au roade bogate etc.).

Știînd că greșelile de ortografie se datoresc adesea și pronunției defectuoase a elevilor, am insistat asupra legăturii ortoepiei cu ortografia. Făcînd exerciții dese, elevii s-au obișnuit cu pronunțarea corectă a substantivelor de tipul: copil — copii — copiii, pom — pomi — pomii, aceasta fiindu-le de un ajutor real la scrierea corectă.

În cea de a doua lucrare am folosit același text. De data aceasta am scris textul pe tablă, suprimînd desinențele, sufixele și articolele și am cerut elevilor să-l reproducă pe caietele lor, dar completînd omisiunile. De exemplu, pe tablă stătea scris: „Doi săteni din Poenița aveau cîte o puzderie de cop-”, iar elevii au avut de completat cuvintele „săteni” și „copii”.

Pentru lucrarea a treia am folosit textul „În Dobrogea colectivista”. Și aici, pe lîngă aplicarea regulilor gramaticale, am făcut cu elevii exerciții de pronunțare corectă a substantivelor feminine în cazul genitiv-dativ, articulate și nearticulate, ca și a pluralului unor substantive masculine articulate și nearticulate.

Numărul greșelilor a fost consemnat de fiecare dată într-un caiet, cu mențiunea datei la care le-am constatat. Această evidență strictă a greșelilor m-a ajutat să cunosc lipsurile fiecărui elev în parte și greșelile tipice ale întregii clase, pentru ca astfel să mă pot opri asupra problemelor pe care trebuia să le mai adîncesc cu clasa. Pe de altă parte, evidența mi-a arătat că numărul greșelilor a scăzut cu fiecare lucrare.

Lucrările cu texte adecvate scopului urmărit, ținerea unei evidențe a greșelilor, formarea deprinderilor de pronunțare corectă sînt mijloace eficiente de îmbunătățire a deprinderilor ortografice ale elevilor.

N. COSTACHE
Urziceni

Caietul tip I

Se știe ce însemnătate au, pentru bunul mers al lecțiilor, caietele pe care elevii își scriu temele efectuate în clasă sau acasă. De aceea, cele mai multe dintre întreprinderile care produc caiete pentru uzul școlarii dau o deosebită atenție calității acestora. Produc de pildă caiete de bună calitate întreprinderile „Steaua Roșie” din Bacău, „1 Mai” din Petrești ș.a.

Mai ales la clasele mici — în special la clasa I, ai cărei elevi abia învață să scrie — caietul are un rol deosebit de important. Caietul tip I, stas 2019-56, „se folosește la clasa I-a în

perioada abecedarului”, după cum se menționează chiar pe copertă. Numai că este o poveste cu folosire lui, dacă se numără cumva printre caietele produse la întreprinderea poligrafică din Brașov.

Într-adevăr, caietul fabricat la această întreprindere produce multe necazuri elevilor și învățătorilor. Elevilor fiindcă „suage” cerneala, ceea ce îi face ca de multe ori să fie nevoiți a-și scrie din nou tema sau a se prezenta la școală cu o lecție avînd un aspect neîngrijit. Iar învățătorilor, pentru că nu pot să-și facă o părere precisă despre scrisul elevilor,

astfel încît să-și poată îndruma în însușirea unei scrieri frumoase, caligrafice.

Mai mult: chiar liniatura de pe o față trece vizibil pe verso-ul ei, astfel încît copiii sînt pur și simplu deruțați de „noua liniatură” obținută.

Se cere, deci, ca întreprinderea poligrafică din Brașov să folosească o hîrtie mai bună pentru confecționarea caietelor, pentru a nu face să scadă efectele muncii învățătorilor și a școlarii într-o perioadă atît de importantă cum este aceea a învățării scrisului și cititului.

A. C.

„Răspund eu tovarășe profesor”

Un bun sistem de muncă

Lecțiile de științe naturale fac cunoscute elevilor numeroase fenomene care s-au petrecut sau se petrec în natură, putând aduce astfel o contribuție însemnată la înarmarea lor cu o concepție științifică despre viață. Dar acest scop este atins numai atunci când se înlătură memorarea mecanică a cunoștințelor de către elevi, când ei sînt îndrumați să vadă, să înțeleagă cauzele care au determinat fenomenele studiate, legătura internă dintre ele, condiționarea lor reciprocă.

Căutînd să asigure o astfel de pregătire a elevilor ei, tovarăsa Aurelia Cîrjeu, profesoară la Școala medie nr. 24 din Capitală, îi orientează permanent spre stabilirea raporturilor existente între fenomenele naturii. În predarea lecțiilor de geologie istorică, de pildă, ea s-a bazat pe principiile care stau la baza cercetărilor stratigrafice și în special pe principiul cauzelor actuale, conform căruia pentru același efect trebuie să existe aceeași cauză. Aplicînd acest principiu dialectic al geologiei în studiul erelor geologice elevii au reușit să cunoască elementele caracteristice fiecărei ere în parte.

Bunăoară, atunci când s-a studiat era mezozoică s-a stabilit încă de la început în clasă că flora și fauna caracteristice acestei ere prezintă caractere de trecere față de flora și fauna erelor paleozoică și neozoică și că, în urma unor acumulări cantitative plantele și animalele din paleozoic au făcut un salt calitativ atingînd în mezozoic un stadiu mai înalt de organizare și evoluție. S-a subliniat apoi că procesul de acumulare cantitativ fiind neîntrerupt, în condiții noi de viață au apărut forme și mai evoluate din era neozoică.

Analizînd condițiile de mediu din mezozoic — climă cu caracter mediteranean în regiunea Mării Tethys și climă boreală în regiunea nordică — elevii au putut stabili în clasă, îndrumați de profesoară, elementele de floră și faună caracteristice erei: apariția vertebratelor, reprezentate prin peștii teleosteeni, dezvoltarea reptilelor uriașe, apariția primelor păsări și a primelor mamifere inferioare, dezvoltarea gimnospermelor și apariția unor elemente ce anunță apariția angiospermelor. S-a subliniat că toate aceste evenimente importante în

evoluția plantelor și animalelor au avut o cauză comună — condițiile de viață specifice erei mezozoice.

În explicarea perioadei triasice, care marchează începutul mezozoicului, profesoara a vorbit despre apariția unor forme noi de celenterate, hexacoralierei. Înțelegînd însă că simpla anunțare a apariției hexacoralierei ca elemente caracteristice ale perioadei triasice n-ar fi putut duce decît la memorarea mecanică de către elevi a acestui fenomen, profesoara a insistat asupra faptului că apariția lor se datorește influenței condițiilor de viață modificate care au determinat evoluția prin acumulări cantitative a tetracoralierei din paleozoic ca și transformarea lor într-o formă nouă, reprezentată de hexacoralierei din triasic. Arătînd elevilor că aceste animale trăiesc și în zilele noastre formînd depozite pe fundul mărilor, profesoara i-a ajutat să aplice principiul cauzelor actuale, pe baza căruia, țînînd seama de condițiile în care trăiesc astăzi acești corali (mări nu prea adînci, calde și cu fundul calcaros) au putut trage concluzia că și în perioada triasică au existat aceleași condiții de formare a depozitelor de hexacoralierei.

Un punct de sprijin important folosit de profesoară în argumentarea evoluției lumii vii de la formele inferioare la formele superioare în decursul istoriei Pămîntului l-a constituit și explicarea apariției în mezozoic a unor moluște mai evolute decît cele din paleozoic și anume a Amoniților și Ceratiților care au marcat un salt calitativ față de strămoșii lor din paleozoic — Goniatitiții.

Cînd s-a vorbit despre apariția peștilor teleosteeni în forme primitive, profesoara a insistat asupra faptului că, în condiții de viață diferite, aceștia au evoluat pînă la formele actuale, superior organizate. Ea a insistat asupra momentelor importante din evoluția animalelor pentru a le folosi în argumentarea teoriei evoluționiste, pe care o va susține la lecțiile de bazele darwinismului, în semestrul următor.

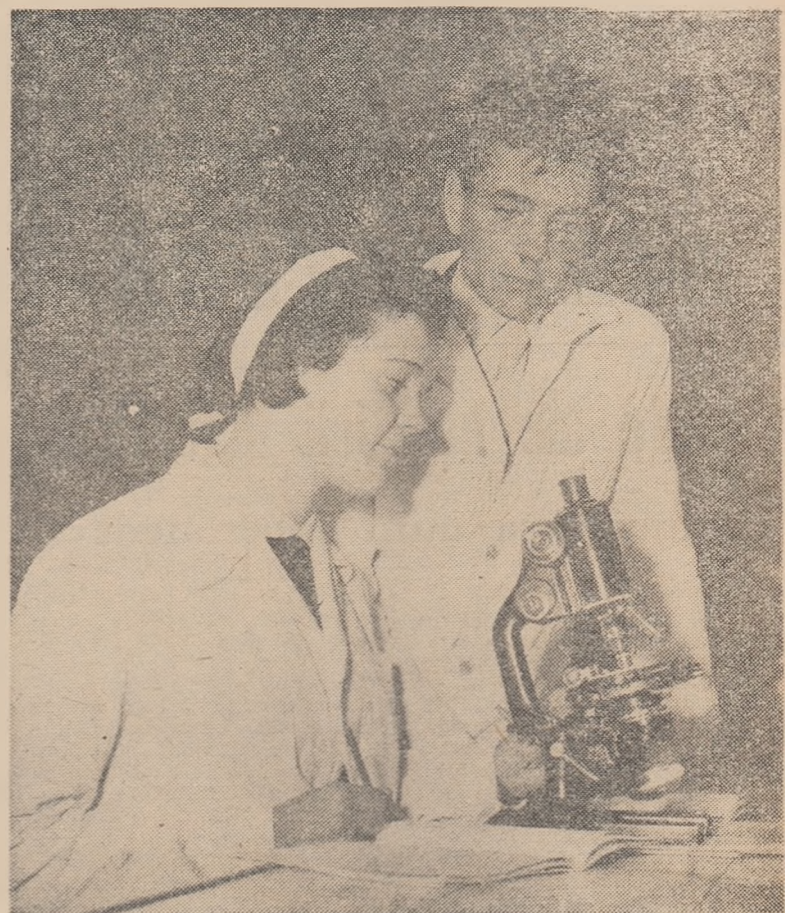
Marea dezvoltare a reptilelor în triasic, continuată în perioada următoare (juristic), precum și adaptarea lor la toate mediile de viață a fost explicată în clasă tot

pe baza existenței unor factori obiectivi caracteristici perioadei. Astfel elevii au înțeles că reptilele au ajuns la proporții uriașe și la o mare răspîndire datorită climatului cald, favorabil unei vegetații abundente, ca și bogăției de animale mici din lagune. Adaptarea unor reptile la regimul de hrană carnivor, la mediul acvatic sau aerian a fost explicată prin necesitatea de a rezista reptilelor mari ierbivore, iar noile caractere morfologice dobîndite de ele, ca o urmare a adaptării lor la noi medii de viață. În continuare, profesoara le-a arătat elevilor că, bine dezvoltate și bogat reprezentate în jurasic prin diferite genuri, reptilele sînt considerate ca nod de evoluție, ele stînd la baza apariției primelor păsări și mamifere. Neargumentată, această concluzie ar fi lăsat neînțeleasă noțiunea de „nod de evoluție”. De aceea, profesoara a avut grijă să le explice că prin evoluție gradată, adaptîndu-se permanent la mediu, reptilele au dobîndit caractere care au condus spre tipul primitiv de pasăre. Acest lucru a fost înțeles de elevi pe baza analizei caracterelor tipului primitiv de pasăre care întrunea atît caractere de pasăre cît și caractere de reptilă. Reptilele carnivore studiate și ele în condițiile lor de viață, paralel cu mamiferele inferioare apărute în jurasic și țînînd seama de cauzele care le-au determinat sensul evoluției a dat posibilitatea să se argumenteze afirmația că reptilele reprezintă un nod și în evoluția mamiferelor.

Studiînd depozitele caracteristice fiecărei perioade în funcție de cauzele care au determinat, în perioada respectivă, apariția sau dispariția unor elemente de floră și faună, profesoara le-a oferit elevilor posibilitatea să înțeleagă cum se pot preciza amănuntele privitoare la climă, la întinderea apelor și a continentelor, ca și alte afirmații pe care le stabilește știința de astăzi.

Folosînd aceleași procedee pentru a asigura înțelegerea tuturor lecțiilor de geologie, tovarăsa Cîrjeu îi ajută pe elevii săi să-și însușească o gîndire științifică, Rezultatele acestui bun sistem de muncă se oglindesc în nivelul ridicat de cunoștințe al elevilor săi.

C. DEMETRESCU

Studiul la microscop

Cîteva probleme ale predării muzicii

Predarea muzicii în clasele I—IV — parte integrantă a educației estetice a elevilor — are o contribuție destul de însemnată în dezvoltarea lor multilaterală. De aceea, actuala programă de învățămînt îi acordă un număr mai mare de ore, prevăzînd în cadrul lor cîntece și exerciții pentru formarea deprinderilor muzicale elementare, activitate vocal-corală, audii muzicale etc. Predînd muzica în clasele I—IV, numeroase cadre didactice acordă o deosebită atenție percepției muzicale, ale cărei etape sînt perceperea elementului sonor pe cale auditivă, asocierea acestuia cu semnul grafic al sunetului (liniuța orizontală în clasele I și II și nota în clasele III și IV), precum și scrierea notelor. Toate acestea se realizează în cadrul lecțiilor de muzică.

În general, lecția de muzică are o parte introductivă în care se execută cîntecul studiat în ora anterioară, în vederea fixării și consolidării lui. Procedeează bine acele cadre didactice care folosesc acest prilej nu numai pentru a verifica în ce măsură și-au însușit elevii cîntecul predat anterior și noțiunile teoretice care le-au fost transmise (gamma, pătrimea, optimea etc.), ci și pentru a aduce corectări execuției, pentru a preciza nuanțarea cîntecului.

Predarea unui cîntec nou cere, în primul rînd, familiarizarea elevilor cu textul acestuia. Unele cîntece — ca de pildă „Măreț pămînt” — le-au fost predate elevilor la lecțiile de memorizare. În alte cazuri textul nu le este cunoscut elevilor și atunci este necesară învățarea lui. Cînd lucrurile stau astfel, se obișnuiește să li se prezinte elevilor întîi textul în întregime, să li se explice cuvintele și expresiile necunoscute de ei. Este indicat ca, așa cum fac învățătorii frunțași, să-i ajutăm pe copii să înțeleagă conținutul de idei al cîntecului, aceasta avînd o mare însemnătate pentru educația lor ideologică.

Trecînd apoi la executarea melodiei cîntecului, numeroase cadre didactice folosesc un instrument, pentru ca elevii s-o înregistreze în aspectele ei generale. După aceasta are loc memorarea primei strofe și a refrenului, prin folosirea unor procedee metodice obișnuite la o lecție de memorizare. O dată însușit conținutul primei strofe și al refrenului, se trece la învățarea propriu-zisă a cîntecului, care constă în execu-

tarea lui de către învățător. Experiența a arătat că este bine ca la început executarea să fie vocală, apoi cu acompaniamentul unui instrument și că apoi este indicată o scurtă convorbire cu elevii, pentru a-i face atenți asupra frumuseții melodiei și a le crea astfel o stare afectivă favorabilă învățării cîntecului.

În etapa următoare, cînd se procedează la învățarea cîntecului pe unități muzicale, învățătorii cu experiență cer elevilor să execute prima unitate muzicală — care în mod obișnuit corespunde unui vers — și s-o reia pînă cînd au învățat-o. Ei procedează la fel cu a doua unitate și apoi leagă prima unitate de a doua. Trec în același fel la a treia, a patra unitate muzicală etc., legînd a doua cu a treia, a treia cu a patra ș.a.m.d. La fel procedează și cu refrenul, după care leagă strofa cu refrenul și trec la învățarea strofei a doua, care ridică mai puține greutăți, melodia fiind cunoscută. După ce elevii au învățat strofa întîia, refrenul și strofa a doua, cîntecul este considerat învățat, chiar dacă mai are alte strofe.

Pe lângă aceasta, învățătorii cu experiență sînt tot timpul atenți să îndrume astfel execuția, încît elevii să cînte cît mai corect. De aceea ei le dau indicații privind respirația, pronunția, ritmul, înălțimea sunetelor etc., mai ales la părțile mai dificile ale cîntecului.

În ultima parte a lecției ei discută cu elevii — bineînțeles la nivelul de înțelegere al acestora — problemele de teorie muzicală pe care le pune cîntecul nou învățat. Apoi execută din nou cîntecul și poartă în continuare scurte discuții asupra semnificației lui, ca și asupra frumuseții melodiei.

Uneori dau elevilor și teme pentru acasă — bineînțeles cu grija de a nu-i supraîncărca pe copii. De exemplu, elevilor din clasele a III-a și a IV-a le cer să-și scrie notele și cuvintele cîntecului din caiete-repertoriu, astfel încît la sfîrșitul anului școlar să aibă un minim de cîntece pe care să le revadă în momentele de răgaz.

Se înțelege că acestea sînt numai cîteva sugestii privind predarea lecțiilor de muzică, în scopul asigurării sarcinilor instructiv-educative pe care le implică acest obiect de învățămînt.

Prof. I. PENTEȘ
Strehaia

Lămuriri

Lecțiile deschise necesită o pregătire cu totul specială?

Lecțiile deschise, precum se știe, au un scop demonstrativ: de a populariza experiența înaintaților, de a arăta profesorilor utilitatea unei metode noi, a unor procedee folosite pentru realizarea unor sarcini mai dificile ale procesului instructiv-educativ. Bunăoară, se poate organiza o lecție deschisă spre a arăta eficacitatea unor metode sau procedee menite să contribuie la formarea gîndirii dialectice prin lecțiile de fizică, matematică, istorie sau geografie, pentru educarea comunistă a elevilor prin lecțiile de limba romînă sau de chimie ș.a.m.d.

Prin urmare, lecțiile deschise nu se pot organiza — așa cum se mai obișnuiește pe alocuri — numai de dragul de a se organiza, sau ca să se vadă cum se descurcă la clasă un profesor oarecare (care uneori nici nu este un bun metodist). Sarcina de a ține lecții deschise trebuie încredințată celor mai pricepuți și

mai capabili profesori, fiindcă altfel nu avem garanția că vom reuși să demonstrăm în fața cadrelor didactice ceea ce ne-am propus.

Cum trebuie să fie pregătită lecția deschisă? Este o datorie de prim ordin pentru fiecare învățător și profesor să pregătească orice lecție cu o deosebită atenție. Dacă admitem acest lucru, atunci, evident, nu putem vorbi de o „pregătire cu totul specială” a lecțiilor deschise, ci de o pregătire foarte atentă a lecțiilor, inclusiv a lecțiilor deschise.

Fiecare lecție își are particularitățile ei. Este firesc deci și ca fiecare lecție deschisă să aibă asemenea particularități, în funcție de conținutul său, de metodele și procedeele pe care vrem să le folosim etc. Pregătirea lecțiilor presupune luarea în considerare a acestor particularități. Iar dacă poate fi vorba de o pregătire specială pentru lecții,

inclusiv pentru cele deschise, atunci despre acest lucru este vorba.

Înțelegerea greșită a sarcinii de a pregăti lecțiile deschise a dus în unele locuri la regizarea, după toate regulile artei, a tot ce trebuia să se petreacă în clasă în cursul desfășurării lor. S-a ajuns uneori pînă acolo încît se știa nu numai cine și ce va fi întreprins, dar chiar și ce va răspunde. Procedeu este de două ori greșit. Mai întîi, fiindcă nu se pot trage concluzii valabile, lecția desfășurîndu-se în condiții nefirești. Apoi, să ne gîndim la impresia — de loc favorabilă nouă și foarte dăunătoare educației — pe care o lasă asupra elevilor procedeu de a-i pregăti dinainte pentru răspunsuri atunci cînd știm că la lecția noastră vor asista cadrele didactice venite în schimb de experiență, directorul școlii sau un inspector.

ANA COSMIN

CADRE PENTRU AGRICULTURĂ

Cerințe ale practicii didactice

Pe marginea unui experiment

Buna pregătire a viitorilor tehnicieni din agricultură cere o organizare cât mai rațională a instruirii lor practice. În scopul de a ajuta școlile tehnice care pregătesc cadre pentru agricultură, să îmbunătățească organizarea instruirii practice a elevilor, secția pentru învățământ profesional și tehnic de la Institutul de științe pedagogice a organizat un experiment cu această temă la Centrul școlar horticol de la Valea Călugărească.

Experimentul a arătat că, în primul rând, este necesară stabilirea în mod rațional a zilei de practică. În unele școli ziua de practică a fost fixată în mod arbitrar — simbată — cu toți elevii școlii deodată. Desigur că în acest fel nu se pot obține cele mai bune rezultate. Lăsând la o parte faptul că în ultima zi a săptămânii elevii sînt oboseți, executarea simultană a lucrărilor practice de către toți elevii determină supraîncărcarea sectoarelor de producție și deci restrîngerea posibilităților de însușire a lucrărilor practice.

Primele rezultate ale experimentului au clarificat și unele probleme privind legătura dintre instruirea teoretică și cea practică. Se știe că în anul I lucrările practice din această perioadă trebuie orientate spre aplicarea cunoștințelor agrotehnice, cu privire specială asupra problemelor solului și a lucrărilor lui, ca și spre aplicarea cunoștințelor de botanică. Totuși, datorită caracterului sezonier al lucrărilor din agricultură se ivește necesitatea ca elevii să efectueze unele lucrări fără să fi putut cunoaște în prealabil noțiunile teoretice legate de acestea. Problema se poate rezolva prin efectuarea unor instructaje la locul de muncă. A-

semenea instructaje se pot realiza, de pildă, cu prilejul lucrărilor de plantare în vie sau livadă.

Cercetările desfășurate în cadrul experimentului au scos la iveală faptul că înarmarea viitorilor tehnicieni din agricultură cu un complex de cunoștințe cu caracter științific și tehnic de organizare și planificare cere ca instruirea lor practică să fie condusă de către un profesor îndrumător. O lucrare de verificare, dată în același timp la două clase, dintre care una s-a efectuat practica sub conducerea unui profesor, iar alta în cadrul unor brigăzi mixte, a avut rezultate edificatoare. Lucrarea a constat în rezolvarea unor probleme cu caracter tehnico-organizatoric și tehnologic în legătură cu producerea materialului săditor la via de vie și pomi. În timp ce la clasa condusă de profesor 56 la sută din elevi au rezolvat foarte bine aceste probleme. 38 la sută bine și abia 6 la sută mulțumitor, la clasa care a lucrat în cadrul unor brigăzi mixte aceleași probleme au fost rezolvate foarte bine de către 3 la sută dintre elevi, bine de către 19 la sută, mulțumitor de către 71 la sută, iar 7 la sută dintre elevi n-au putut rezolva de loc problemele. Menționăm că elevii din ambele clase posedau cunoștințele teoretice de bază și executaseră practic lucrările din cadrul programei. Reiese clar superioritatea practicii efectuate sub conducerea tehnică a profesorului instructor.

Desigur, conducerea tehnică a practicii de către profesor trebuie să asigure o astfel de pregătire a elevilor încît ei să ajungă în scurt timp în stadiul de a putea organiza singuri procesele de producție agricolă, de a se orienta în cadrul întregului sistem al acesteia.

Prof. DIMITRIE D. ROMAN
cercetător principal
la Institutul de științe
pedagogice

Lecție recapitulativă de agricultură generală la Școala tehnică agricolă din Tg. Mureș

Primele constatări

Rezultatele dobândite în acest an școlar în munca Centrului agricol din București, care pregătește tehnicieni veterinari și contabilii, arată de pe acum superioritatea noului sistem de pregătire a viitoarelor cadre tehnice din agricultură.

Elevii, absolvenți ai școlilor de 7 ani din mediul sătesc, manifestă un interes deosebit față de viitoarea lor profesiune. Pînă a intra în școala tehnică agricolă ei au venit în contact în permanență cu munca din agricultură și cunosc în general specificul activității din întreprinderile agricole socialiste. Astfel noul mod de recrutare a elevilor a determinat și o nouă atitudine față de practica agricolă și, în general, față de obligațiile școlare.

Mult mai adecvate bunei pregătiri a elevilor sînt și noile planuri și programe de învățămînt. De exemplu, zootehnia, disciplină care stă la baza pregătirii tehnicienilor veterinari, se predă în vechiul tip de școală în decurs de doi ani, cu un număr redus de ore, ceea ce nu permitea elevilor să-și însușească în mod temeinic cele mai bune metode de creștere și ameliorare a raselor de anima-

le. În prezent predarea zootehniei se desfășoară în decurs de trei ani cu un număr mai mare de ore, stabilindu-se astfel și o mai strînsă legătură a cunoștințelor teoretice cu practica.

La anul I, de pildă, la tema „Despre specie, rasă și formarea raselor” care s-a predat în timp de opt ore, s-a putut insista asupra rolului muncii științifice în formarea raselor superioare de animale, s-a scos în evidență superioritatea raselor ameliorate și rolul selecției artificiale în formarea unor rase superioare de animale, cum sînt rasa de vaci „Bruna de Maramureș”, rasele de oi „Merinos de Palas”, „Iugaie”, rasele de porci „Marele alb” etc. — a căror creștere se extinde, cu bune rezultate, în unitățile agricole socialiste din patria noastră.

Contribuie mult la buna pregătire a elevilor și faptul că s-a introdus, ca un obiect de sine stătător, disciplina „Alimentarea animalelor domestice”. În vechea programă această disciplină, deși are o mare însemnătate pentru pregătirea tehnicienilor veterinari, era înglobată, ca un simplu capitol, în cadrul zootehniei, ceea ce făcea ca elevii să nu primească su-

ficiente cunoștințe asupra modului de preparare și administrare a alimentelor pentru animalele din diferite grupe de producție zootehnică.

Noul sistem de organizare și desfășurare a învățămîntului agricol prezintă evidente avantaje și în ceea ce privește instruirea practică a elevilor, pentru care este repartizat circa 50 la sută din timpul de școlarizare. Organizarea instruirii practice de lucru într-o zi anumită din săptămîna, de-a lungul întregului an școlar, ca și practica continuă desfășurată timp de o lună în instituțiile și întreprinderile agro-veterinare dă posibilitatea ca pregătirea teoretică a elevilor să se îmbine mai strîns decît în trecut cu pregătirea lor practică.

Elevii Centrului școlar agricol din București își desfășoară activitatea practică în laboratoarele școlii, la G.A.S. Roșia, la gospodăria didactică a Institutului agronomic din București, la Facultatea de medicină veterinară etc. În aceste instituții elevii au la îndemînă utilaje moderne și laboratoare, putînd efectua în condiții optime lucrări de specialitate variate și complexe. Astfel, la disciplina „Anatomia și fiziologia animalelor domestice” elevii au efectuat, în cadrul instruirii practice în laboratoarele Facultății de medicină veterinară, lucrări de înregistrare a contracțiilor mușchilor striati, de recunoaștere a oaselor la diferite specii de animale, de descriere a articulațiilor și au asistat la diferite lucrări de disecție executate de studenții facultății.

La G.A.S. Roșia elevii au participat, alături de tehnicienii și medicii veterinari, la vaccinarea și tratarea diferitelor maladii, iar la Stațiunea experimentală a Institutului agronomic s-au familiarizat cu o serie de lucrări mecanice din sectorul zootehnic cum sînt mulsul mecanic, prepararea furajelor etc.

Practica de o lună a elevilor va fi eșalonată în așa fel încît să cuprindă perioadele principale de activitate din sectorul zoo-veterinar, iar elevii să cunoască toate lucrările de întreținere, alimentare și reproducere a animalelor.

Colectivul didactic al Centrului școlar agricol din București se străduiește ca, folosind cit mai bine noile condiții create prin reorganizarea învățămîntului agricol, să asigure o pregătire tot mai bună a viitorilor tehnicieni veterinari.

Ing. GH. POPESCU
directorul Centrului școlar agricol
din București
Prof. GH. DIVRICIAN

ÎN ÎNTRECERE

Între cele două centre școlare agricole din Turda se desfășoară de multă vreme o întrecere privind pregătirea în cele mai bune condiții a viitorilor tehnicieni și antrenarea acestora la o participare cât mai susținută la munca în producție. De la începutul anului școlar întrecerea a devenit și mai largă, iar succesele nu s-au lăsat așteptate.

La Centrul școlar agricol nr. 1, care funcționează pe lângă Stațiunea experimentală a Institutului pentru cultura porumbului, s-au obținut rezultate deosebite în antrenarea elevilor la experiențele desfășurate de cercetători științifici în scopul raționării celor mai productive varietăți de porumb dublu hibrid. La rîndul său, Centrul școlar agricol nr. 2, care pregătește tehnicieni horticultori, și-a lărgit suprafața serelor și a îmbunătățit dotarea acestora, dînd elevilor posibilitatea să efectueze o gamă largă de lucrări la semănarea, întreținerea și recoltarea legumelor și florilor. În același timp, producția de legume și flori de seră a școlii, cunoscută și apreciată în întreaga regiune, va înregistra o creștere apreciabilă.

FAPTE ȘI REALIZĂRI

● Consiliul agricol regional Crișana se preocupă îndeaproape de îmbunătățirea muncii școlilor profesionale și tehnice pentru pregătirea cadrelor necesare agriculturii, precum și de ridicarea continuă a conținutului activității educative la aceste școli.

De curînd, biroul consiliului a luat hotărîrea ca o parte din cadrele de conducere ale celor mai puternice unități școlare cu profil agricol din regiune — centrele școlare agricole din Oradea și Salonta — să îndeplinească și funcția de îndrumători științifici și metodici ai școlilor recent înființate. Aceștia se deplasează periodic la noile școli de mecanici agricoli, care au luat ființă în cadrul S.M.T.-urilor și gospodăriilor agricole de stat dînd îndrumări cu privire la ridicarea nivelului

științific al lecțiilor teoretice și al instruirii practice. Datorită ajutorului primit la școlile profesionale de mecanizatori din Valea lui Mihai, Secueni și Sintana s-a înregistrat o creștere a nivelului muncii instructiv-educative.

● Conducerea Centrului școlar agricol din Buzău acordă o atenție deosebită dotării tehnice a cabinetelor și laboratoarelor, în vederea utilizării mai ample a materialului didactic în procesul predării și al demonstrațiilor practice.

O inițiativă interesantă aplicată de curînd este aceea de a folosi, alături de modele în stare de funcțiune, macromodele ale unor dispozitive sau piese de mașini. Astfel au fost confecționate, în

proporții de cinci ori mai mari decît mărimea naturală, modelele secționare ale dispozitivului de aprindere, ale pompei de ungere etc. care sînt folosite cu deosebită eficiență la demonstrații în cadrul lecțiilor.

● La Centrul școlar agricol din Sibiu s-a amenajat cu sprijinul Institutului de cercetări pentru încercarea soiurilor de plante, un cîmp experimental pe care elevii cultivă diferite soiuri de legume. Activitatea desfășurată pe cîmpul experimental îi înarmează pe elevi cu temeinice cunoștințe privind calitatea celor mai productive varietăți de mazăre, fasole, roșii, castraveți etc., precum și cu privire la sistemul optim de aplicare a îngrășămintelor și de întreținere a culturilor.

Unele probleme ale muncii profesorului-diriginte

Date fiind sarcinile importante ce revin profesorului diriginte, în ultima vreme s-au purtat discuții ample cu privire la îmbunătățirea continuă a muncii lui, la îmbogățirea conținutului și a metodelor acesteia.

În scopul de a contribui la lămurirea unor probleme ridicate în cursul acestor discuții, redacția gazetei noastre a pus unor cercetători de la Institutul de științe pedagogice câteva întrebări cu privire la munca dirigintei. Publicăm mai jos răspunsurile primite.

În ce constau sarcinile dirigintei de coordonator al colectivului clasei?

Caracterul de sistem al muncii educative impune o minuțioasă preocupare pentru coordonarea precisă a elementelor care constituie acest sistem.

La nivelul școlii, o atare încheiere a măsurilor și acțiunilor de ordin educativ se realizează de către colectivul de conducere și — în ultimă instanță — de către directorul școlii. La clasele unde predau învățătorii, obiectivele muncii educative — ca, de altfel, ale întregii activități — sunt stabilite de către fiecare învățător, pe baza planului general al școlii și tot învățătorul răspunde de realizarea tuturor obiectivelor privind colectivul său de elevi. La clasele unde predau mai mulți profesori, pentru asigurarea unei munci educative sistematice, trebuie realizată, mai întâi, o cerință fundamentală și anume, constituirea colectivului didactic al clasei. De aceea dirigintei, chemat să lucreze în strânsă legătură, cu organizațiile U.T.M. și de pionieri și cu familiile elevilor, îi revine și sarcina de a contribui la unificarea cerințelor și la stabilirea unității de acțiune a tuturor profesorilor clasei.

Determinarea rolului dirigintei în raport cu ceilalți profesori este importantă pentru buna organizare și desfășurare a muncii educative, ca și pentru evitarea unor interpretări și rezolvări greșite a îndatoririlor care îi revin. Asemenea greșeli se vădesc mai ales în două direcții.

Despărțind în mod nejust munca instructivă de cea educativă, unii atribuie exclusiv dirigintei întreaga preocupare și răspundere pentru problemele educative. Acolo unde domnește această mentalitate, dirigintele se zbate singur pentru a face respectate de către elevi un minimum de cerințe care, tocmai pentru că nu sînt și în atenția celorlalte cadre didactice, nu prind viață, autoritatea dirigintei — oricît de puternică ar fi ea — neputînd suplini intervenția organizată și corelată a întregului colectiv didactic.

Creșesc însă și acei care, por-

Care este locul orei de dirigință în ansamblul muncii educative și care trebuie să fie conținutul ei?

Ora de dirigință nu este un scop în sine, ci doar un mijloc, una din principalele forme ale activității educative a dirigintei. Verigă dintr-un lanț de influențe și acțiuni educative corelate, ea este subordonată sarcinilor educative generale pe care și le propune dirigintele. Concepind ora de dirigință în felul acesta, ca o parte dintr-un întreg, putem aprecia în mod just posibilitățile pe care le oferă ea pentru munca de educație.

Este evident faptul că în cadrul orei de dirigință nu putem epuiza toate sarcinile educative și că, de aceea nu putem limita activitatea educativă doar la această oră (așa cum, din păcate, mai fac unii diriginți). Pe de altă parte, nu există problemă educativă la rezolvarea căreia ora de dirigință să nu-și poată aduce contribuția.

În raport cu alte mijloace de care dispune sarcinile educative în munca sa de educație, ora de dirigință prezintă desigur unele particularități. Atrage cu deosebire atenția caracterul său orientativ. În fond, dirigintele se servește de acest instrument al său — ora de dirigință — pentru a da elevilor anumite puncte de reper, pentru a-i învăța să trăiască și să muncească mai frumos și mai bine, în chip comunist, pentru a-i sprijini să se pregătească din toate punctele de vedere — și în primul rînd din punct de vedere cetățenesc — pentru viață, pentru munca viitoare în folosul patriei socialiste.

În acest sens, rolul orei de dirigință se dovedește a fi mai activ în influențarea conștiinței elevilor. Așa, bunăoară, orele de dirigință contribuie în mod deosebit la însușirea și aprofundarea de către elevi a unor noțiuni etice, la îmbogățirea reprezentărilor lor morale și a sentimentelor lor, la formarea și dezvoltarea convingerilor morale. Contribuția acestor ore este însă mai restrînsă în ceea ce privește formarea și dezvoltarea deprinderilor și obișnuințelor de conduită morală, dat fiind că în cadrul orelor de dirigință posibilitățile de exercitare a elevilor în fapte și acțiuni morale sînt destul de limitate. În formarea atitudinii comuniste față de muncă, de exemplu, rolul hotărîtor îl are desigur antrenarea directă a elevilor într-o formă sau alta de muncă social-utilă. Tocmai de aceea dirigintele nu-și poate rezuma munca educativă la organizarea și desfășurarea orelor de dirigință.

Este de asemenea important de subliniat raportul dintre instrucție și educație așa cum ne apare el la nivelul orei de dirigință. În

primul rînd, nu trebuie să se uite faptul că profesorul diriginte sprijină instrucția, procesul de însușire temeinică a cunoștințelor de către elevi prin educație, pe calea formării la elevi a unei motivații sociale înalte a activității lor școlare. Ora de dirigință, oră educativă prin excelență, trebuie să aibă însă și un caracter instructiv. Nu e vorba desigur în nici un caz de a transforma unele ore de dirigință în ore de cultură generală, ci de a folosi anumite probleme pentru consecințele educative care se pot desprinde din discutarea lor cu elevii pentru înarmarea lor cu trăsături ca perseverența în muncă, dragostea pentru știință, atitudine militantă și simț al datoriei sociale etc. Cunoașterea, de exemplu, a stilului de muncă al lui Karl Marx, a vieții de luptă neobosită a lui V. I. Lenin, a pasiunii cu care s-au dedicat cercetărilor marii oameni de știință, îmbogățesc fără îndoială și fondul cultural al elevilor, dar în cea mai mare măsură pe cel afectiv, moral.

Ora de dirigință constituie în același timp cadrul în care se prelucurează și se fixează unele rezultate obținute prin alte acțiuni educative, prin alte mijloace. De exemplu, aici se pot valorifica datele culese cu prilejul unor excursii, vizite în uzine, pe șantiere, în gospodării agricole colective, rezultatele unor întîlniri cu comuștii, cu fruntașii ai muncii, în deosebi pe linia adîncirii educației patriotice a elevilor. Ora de dirigință deschide de asemenea perspectiva unor noi acțiuni, subliniind scopul și utilitatea lor, mobilizînd pe elevi. Astfel, sublinierea în ora de dirigință a necesității și importanței sociale a participării elevilor dintr-o anumită clasă, după puteri, la munca constructivă a poporului nostru, poate constitui un punct de plecare pentru antrenarea lor mai activă în acțiunile patriotice.

Ținînd seama de cele spuse pînă aici, să vedem cum poate fi stabilit în mod just conținutul orelor de dirigință, tematica lor.

Doi lucruri trebuie să aibă în vedere profesorul diriginte în legătură cu aceasta: întâi, că în munca sa cu o clasă de elevi are de realizat o seamă de sarcini cu caracter general, legate de educarea lor în spirit comunist, sarcini izvorîte din cerințele obiective ale societății noastre; că, în al doilea rînd, aceste sarcini trebuie raportate la un anumit colectiv de elevi (adeseori abia în formare) cu anumite particularități, ridicînd o seamă de probleme specifice pe care dirigintele e obligat să le cunoască temeinic, de care e obligat să țină seama. Este în fond vorba de raportul dialectic dintre general și particular aplicat la educație. Dirigintele este chemat așadar să rezolve problemele clasei ținînd seama de particularitățile colectivului de elevi de care răspunde, avînd permanent în față sarcinile generale, scopul spre care trebuie să tindă în munca sa cu elevii. Cunoașterea temeinică a condițiilor concrete ale clasei, a vieții din colectiv, cu laturile sale pozitive și negative, a faptelor bune și rele ale elevilor, îi ajută neapuse de mult dirigintei să-și îmbogățească înțelegerea modului cum poate ajunge la împlinirea sarcinilor ce îi revin în educarea acestora în spirit comunist. Pornind să alcătuiască tematica orelor de dirigință fiecare diriginte, lucrînd împreună cu ceilalți profesori ai clasei, se cuvine să se întrebe de fiecare dată, cum va trebui format caracterul elevilor, cum trebuie educați ei pentru a deveni buni cetățeni. În felul acesta, evident, orele de dirigință vor fi ceea ce trebuie să fie, ele vor duce colectivul de elevi și pe fiecare membru al său mereu înainte.

Unii diriginți obișnuiesc să considere stabilirea și planificarea

blēmă, ca o sarcină separată, pe care uneori o realizează chiar înainte de alcătuirea planului de muncă educativă. Aceasta este o concepție cu totul greșită asupra orei de dirigință. Conținutul orei de dirigință nu poate fi stabilit izolat, rupt de întregul plan al muncii educative. Reflectînd asupra modului de rezolvare a sarcinilor educative generale, în condițiile concrete ale clasei respective și ținînd seama de sprijinul pe care-l poate primi din partea organizației sau grupe: U.T.M. a clasei sau a detașamentului de pionieri, dirigintele trebuie să aleagă pentru ora de dirigință teme care să ajute la rezolvarea sarcinilor propuse. De exemplu, un profesor, diriginte la clasa a V-a, și-a propus obiectivul, izvorît din sarcinile generale cit și din particularitățile clasei respective, de a forma și educa spiritul de colectiv. În planul muncii educative a stabilit o serie întreagă de acțiuni menite a-i exercsa practic pe elevi în munca colectivă — acțiuni care au desigur rolul principal în acest sens. Dirigintele a prevăzut, în strînsă legătură cu acestea, și unele ore de dirigință pentru lămurirea și precizarea unor probleme de conduită în colectiv. O dată va dezbate cu elevii tema „Cum putem lupta pentru onoarea clasei”, altă dată tema „Respectul față de tovarăși” (pentru că a observat că elevii se poreclesc). În altă oră de dirigință va face împreună cu elevii bilanțul muncii, urmînd pe de o parte să antreneze opima clasei la o profundă analiză a comportării elevilor în colectiv, pe de altă parte să stimuleze sentimentul lor de răspundere față de colectiv, ș.a.m.d. De asemenea, va sprijini de aproape întărirea vieții de colectiv a elevilor în cadrul organizației de pionieri, știind că aceasta va avea urmări deosebit de bune în încheierea colectivului clasei sale.

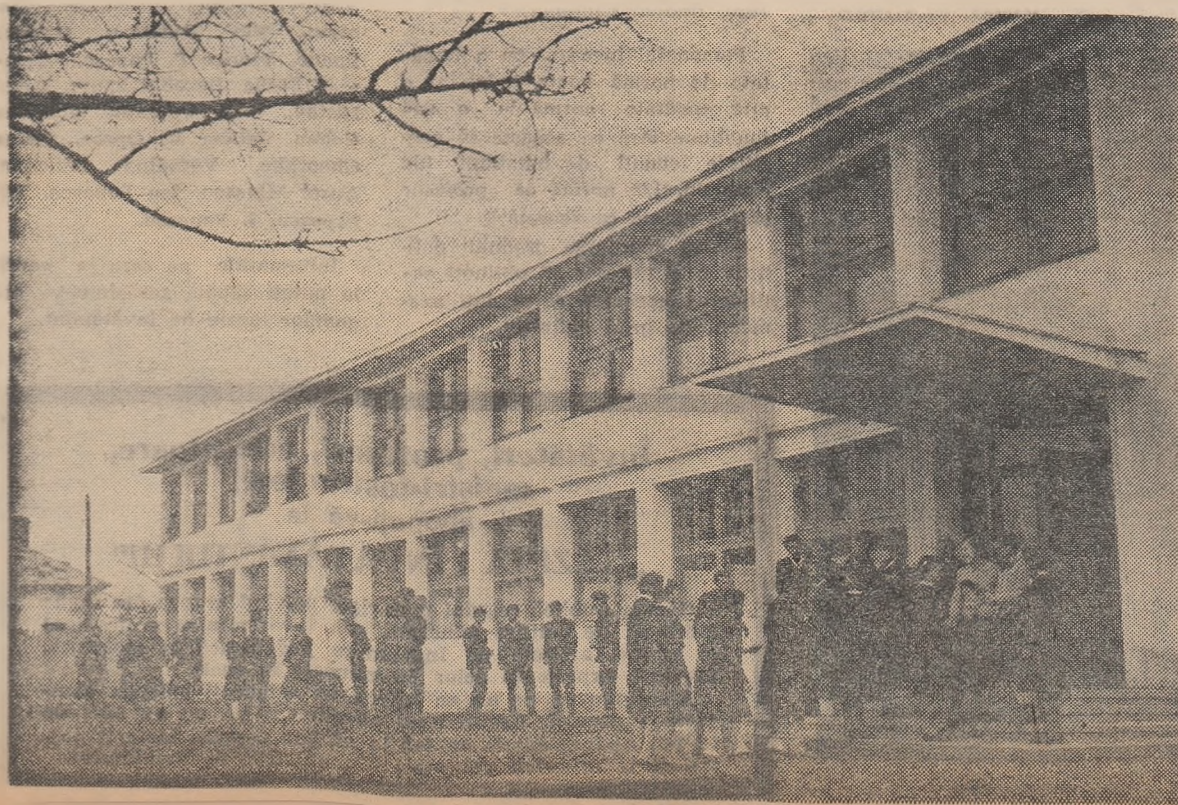
Eficiența unei ore de dirigință depinde în cea mai mare măsură de felul în care se desfășoară ea, de metodele și procedeele folosite, de acțiunile care o susțin. Posibilitățile metodice sînt numeroase. Depinde de diriginte ca ele să fie folosite în mod just, adecvat scopului urmărit, temei alese, virstei elevilor, nivelului lor de pregătire culturală și morală.

O primă problemă care trebuie rezolvată este aceea a stabilirii unui raport just, în desfășurarea orei, între activitatea nemijlocită a dirigintei și cea a elevilor. Pot fi oare considerate ca izbutite acele ore de dirigință în care profesorul ocupă toată ora: el vorbește, el lămurește, el critică, el trage concluziile — iar elevii rămîn simpli spectatori? Desigur că nu. Nu pot fi eficiente nici orele de dirigință în care dirigintele apare într-un rol de regizor, orele mult prea „pregătite”, desfășurate după un soi de scenariu, precedate chiar de repetiții și în care elevii exprimă de fapt păreri prescrise și nu atitudini deschise, sincere.

O a doua problemă privește lupta pentru o muncă metodică creatoare, împotriva schematismului. Unii diriginți tind să urmeze în desfășurarea orei o structură rigidă, din care nu lipsește nici măcar... fixarea. Se știe însă că nici lecția nu poate fi încorsetată într-o structură fixă, cu atît mai puțin ora de dirigință, în care trebuie să se facă și mai mult loc inițiativelor creatoare, imaginației și spontaneității elevilor.

Străduindu-se să fie un adevărat educator, dirigintele trebuie să fugă de formele rigide, monotone, uscate, să-și adapteze și mijloacele de muncă la rolul lui de îndrumător, prieten și sfătuitor al elevilor.

A. COMAN — șef de sector
V. CARABA — cercetător principal la Institutul de științe

Noi materiale didactice

De curind Intreprinderea de material didactic a livrat primul lot de aparate pentru punerea in evidenta a cimpului magnetic rotitor.

Aparatul servește ca material demonstrativ pentru studiul electricității în clasa a X-a, punind în evidență fenomenul de rotire a cimpului magnetic în mașinile electrice asincrone trifazate. De-calarea curenților la 120° se realizează cu ajutorul unui circuit suplimentar, ce conține o rezistență, o bobină (inductanță) și un condensator (capacitate).

Printre materialele didactice trimise recent școlilor se numără și trusele de electrochimie, cu care se pot efectua lucrări practice de aplicare a temelor studiate la fizică și chimie în clasa a X-a. Trusele cuprind câte un voltmetru, diferiți electrozi din cărbune și din metal, borcane pentru substanțele chimice, cleme, mufe, piese de legătură, stative etc.

Cutia cu rezistențe în trei decade este un aparat auxiliar care servește la obținerea unor valori de rezistențe de la 0,1 la 111 ohmi. Aparatul are trei comutatoare care divid în 10 părți egale rezistența de 1 ohm, de 10 ohmi și de 100 ohmi.

Pentru explicarea structurii interne a corpurilor cristaline, I.M.D. a produs o trusă cu bile și tije. Bilele, colorate în verde și galben, sint găurite după 3 diametre perpendiculare, unele avind și găuri suplimentare. Tijele au lungimi diferite, variind între 146 mm și 296 mm. Cu aceste tije se pot monta, la scară mărită, celulele elementare spațiale ale celor 7 sisteme cristaline, cristalul de NaCl, fierul alfa etc. Bilele reprezintă atomii sau ionii care se găsc în nodurile rețelei.

Pentru biologie școlile au primit o colecție de 5 borcane cu preparate în lichid, conținând

aparatură digestivă a unor vertebrate (pește, broască, șopîrlă, porumbel, șobolan).

**CORNELIA BURA
și MARCEL ADLER**

În afară de lucrările originale create de proiectanții întreprinderilor de specialitate, școlile primesc și numeroase materiale didactice realizate după modele premiate la concursul de material didactic organizat anual de către Ministerul Învățămîntului.

Recent, întreprinderile producătoare de material didactic au primit, spre a le include în planurile lor de producție, modele premiate la concursul organizat în 1961: jocuri didactice (lotoane, jetoane), jocuri de creație și aparate de educație fizică pentru preșcolari, o trusă pentru experiențe privind fenomenele moleculare, un termoelectromagnet, un ohmmetru, o trusă pentru reacții în picături, truse de piese și mecanisme cinematice, un ecran pentru proiecții la lumina zilei, o morișcă hidro și aerodinamică, precum și mai multe scenarii de filme, diafilme și diapozitive.

Vor fi editate de asemenea o serie de planșe, hărți, atlase și albume premiate. Printre acestea se numără planșe pentru calligrafie, geologie, bazele darwinismului și botanică, planșe privind unele mașini-unelte și automobilul, hărți reprezentînd America Centrală, Arctica, Antarctica, Europa în secolele V-XI, un atlas de fiziologie și anatomie umană, un album istoric etc.

Și în acest an Ministerul Învățămîntului organizează un concurs de material didactic, a cărui tematică va fi dată în curind publicității.

LUCIA ANDERCO

Grijă pentru copii

De curind, în cadrul Școlii de 8 ani nr 12 din Capitală a luat ființă un semiinternat. Aici, elevii care au ambii părinți în cîmpul muncii au posibilitatea de a lua masa de prînz și de a-și pregăti lecțiile sub supravegherea cadrelor didactice.

Prin strădaniile direcției și ale personalului școlii, celor înscriși la semiinternat li s-au creat condiții foarte bune.

Pentru elevii care au implinit vârsta de 14 ani, înmînarea buletinului de identitate constituie un eveniment important. În clișeu: elevii ai școlilor din raionul Grivița Roșie al Capitalei în momentul primirii buletinelor

O carte care contribuie la educarea elevilor

„De prin cărți adunate”, se intitulează culegerea întocmită de Casa de Economii și Consumațiuni a R.P.R., oferită cititorilor cu prilejul „Săptămînii economice”. Ea cuprinde un variat material beletristic în care se vorbește despre muncă și economie, despre zgîrcenie, risipă, cumpătare, despre casele de economie în trecut și astăzi. Proverbele, poeziile, povestirile, fragmentele selecționate sint convingătoare, sugestive, pline de învățăminte.

Întregul material din broșură și cu deosebire povestirile lui I. Creangă, Gh. Coșbuc, proverbele și zicătorile lui Anton Pan sau cele culese de M. Eminescu, precum și paginile semnate de Tudor Argezi, G. Călinescu etc. pot fi folosite cu succes de învățători și profesorii dirigînți în orele de lectură sau de dirigenție, în scopul formării la elevi a deprinderii de a fi economi, cumpătați, chibzuiți.

OLTEA DELARĂSCRUCI

POSTA Redacției

Ioan Oprișan, Focșani

Potrivit instrucțiunilor în vigoare, în cazul cînd aveți la bază o școală de nivel mediu terminată și funcționați pe post de profesor veți fi salarizat cu salarizarea învățătorilor de categoria I-a. Veți avea aceeași încadrare chiar dacă ați absolvit Institutul pedagogic de învățători de 2 ani.

Elena Gr. Ciornei, comuna Pîrteștii de Sus, raionul Gura Humorului.

Așa cum prevăd H.C.M. nr. 186/1951 și decretul nr. 261/1957, cadrele didactice primesc pe timpul concediului de odihnă media cîștigului pe ultimele 12 luni, inclusiv sumele încasate prin asigurările sociale de stat pe timpul concediului de boală (cumulul de funcțiuni nu se include în calcul). Îndemnizația de concediu, în care se cuprind și majorările de salariu (dirigenția, indemnizația de conducere) se plătește în lunile iulie-august chiar dacă cadrele didactice sint reținute pentru a efectua unele activități și urmează să-și compenseze concediul în timpul vacanțelor de iarnă și primăvară.

Ilie Ceușan, Comuna Săcelu de Pădure, raionul Reghin.

Timpul în care ați urmat școala pedagogică în vederea calificării se recunoaște la stagiul de activitate dacă ați plecat din învățămînt și ați revenit în învățămînt. Trecerea într-o grupă superioară de vechime la împlinirea stagiului, are loc numai dacă ați obținut gradul definitiv pentru funcția ce o exercitați.

Maria Gheorghiu, comuna Telega, raionul Cîmpina

Personalul încadrat cu o jumătate de normă poate îndeplini o altă jumătate normă la o altă funcțiune fără ca aceasta să constituie cumul de funcțiuni (de exemplu, 1/2 normă ca profesor și 1/2 normă ca secretar).

Pentru acordarea gradului definitiv este necesar să obțineți calificarea necesară și să dați examenul de grad definitiv.

Miron Vasile, Vaslui.

Potrivit prevederilor legale în vigoare, cumulul de funcțiuni nu se retribue pe perioada 1-15 septembrie. Pe luna septembrie se primește salariul de bază, inclusiv majorările care fac parte integrantă din salariul tarifar (sporul pentru predarea concomitentă la 2-4 clase). Activitatea cumulată se retribue de la 15 septembrie, cînd este efectiv prestată.

Iosif Moloman, comuna Ivesți, raionul Birlad.

Obligația didactică a profesorilor care predau „agricultura” este de 18 ore săptămînal. Activitatea de predare care depășește obligația de 18 ore se consideră cumul și se retribue ca atare.

Potrivit instrucțiunilor, în acest caz calculul se face cu 40% din salariul funcției cumulate pentru maximum 1/2 normă. În cazul cînd orele cumulate sint prevăzute în planul de învățămînt, urmează ca secția de învățămînt a raionului să vă achite drepturile pentru activitatea depusă.

Gheorghe Papol, comuna Dezna, raionul Gurahonț.

În anul școlar 1961/1962, potrivit prevederilor aveți dreptul la un concediu de studii de 30 zile lucrătoare, cu plata salariului, în vederea pregătirii sesiunii de examene la Institutul pedagogic de 3 ani. Pentru sesiunea din toamnă (luna octombrie), în cazul cînd n-ați mai beneficiat de concediul de studii cu plată, urma să primiți drepturile bănești de la catedră, iar suplimentul să fie retribuit din economiile realizate la fondul de salarii.

Imre Nattel, Maria Funieru, Arpad Nagy, Aurel Boeru, Panait Vasiliu, Ioachim Cozma, Ana Cîncișan, Ilie Dumitru, Grigore Roane, Viorica P. Popescu, Octavian Barna, Decebal Epure, Mihai Hîrjar, Ioan Telcean, Octavian Codău, Julieta V. Oprea, Ștefan Gheorghe, Veronina Răileanu, Aurel Minescu, Ion Popescu, Titu Popescu, I. Popescu.

Informațiile pe care le cereți le puteți căpața adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

Tinere talente

Vizitatorii expoziției de artă plastică a amatorilor din Capitală, deschisă zilele acestea în sala Consiliului local al sindicatelor din orașul București, rămîn plăcut impresionați de faptul că, sub multe din tablouri, acolo unde se scrie de obicei profesiona autorului, au citit „elev”. Tot mai mulți elevi, tineri talentați, s-au dedicat cu pasiune, în timpul lor liber, artei plastice, dezvoltîndu-și talentul în cadrul cercurilor de la casele de cultură ale tineretului sau de la casele raionale de cultură. Ei au împletit cele învățate la școală cu experiența colectivului din care fac parte și au dat la iveală lucrări izbutite.

Iată-ne, de pildă, în fața compoziției „În campania de toamnă”. Un grup de tineri tractoriști discută, înainte de a pleca la arat, ultimele amănunte ale zilei de muncă pe care o vor începe. Vitalitatea tabloului, expresivitatea fețelor, trăsăturile sigure vădesc incontestabilul talent al elevului Marin State.

Spre aspectele vieții de fiecare zi a constructorilor socialismului se îndreaptă și tematica altor tablouri. Elevul Emil Rusescu surprinde un fapt obișnuit în satele noastre: electrificarea. Theodor Moraru ne prezintă un reușit peisaj industrial, iar Maria Georgescu, alături de o acuară din rada unui port, un foarte bun portret de muncitor.

Pe panourile rezervate graficei am întîlnit, de asemenea, numele multor elevi. Demne de reținut ni s-au părut linogravurile elevului Gh. Pireș, peisajul lui Radu Dinga și acuarelele Vandei Mihuleac. Printre lucrările de grafică o mențiune specială trebuie făcută la afișul elevului Dan Ionescu. Prezența numeroasă și valoroasă a elevilor într-o expoziție, pentru care au fost selecționate lucrările cele mai bune, din mai

multe sute ce au fost prezentate juriului, confirmă posibilitățile de afirmare a tinerelor talente pe care le crește astăzi școala

★

Să ne fie îngăduită o întrebare. Am întîlnit printre artiștii amatori numele multor muncitori, tehnicieni, funcționari, studenți, elevi, medici, ingineri, arhitecți etc., dar n-am întîlnit nici un nume de educatoare, de învățător sau profesor. Știm că în afara profesorilor de desen, care au un cerc al lor, în învățămînt există mulți amatori ai penelului. Unde sint ei? Ce bine ar fi fost să-i fi întîlnit într-o asemenea expoziție reprezentativă a artiștilor plastici amatori!

Poate comitetele raionale sindicale și clubul sindicatelor din învățămînt, ar putea să se gîndească și la această problemă.

IONEL VLADIMIR

La ora de desen

Învățători, profesori, educatoare, maștri-instructori!

abonați-vă la

„GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI”

Gazeta publică regulat materiale privind munca din învățămîntul de cultură generală, din învățămîntul profesional și tehnic, articole de îndrumare pedagogică și metodică, prezintă experiența celor ce muncesc în școli.

Abonîndu-vă pe un an întreg vă asigurați colecția completă a gazetei. Costul unui abonament pe un an este de 13 lei. Abonamentele se fac la oficiile postale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt.